

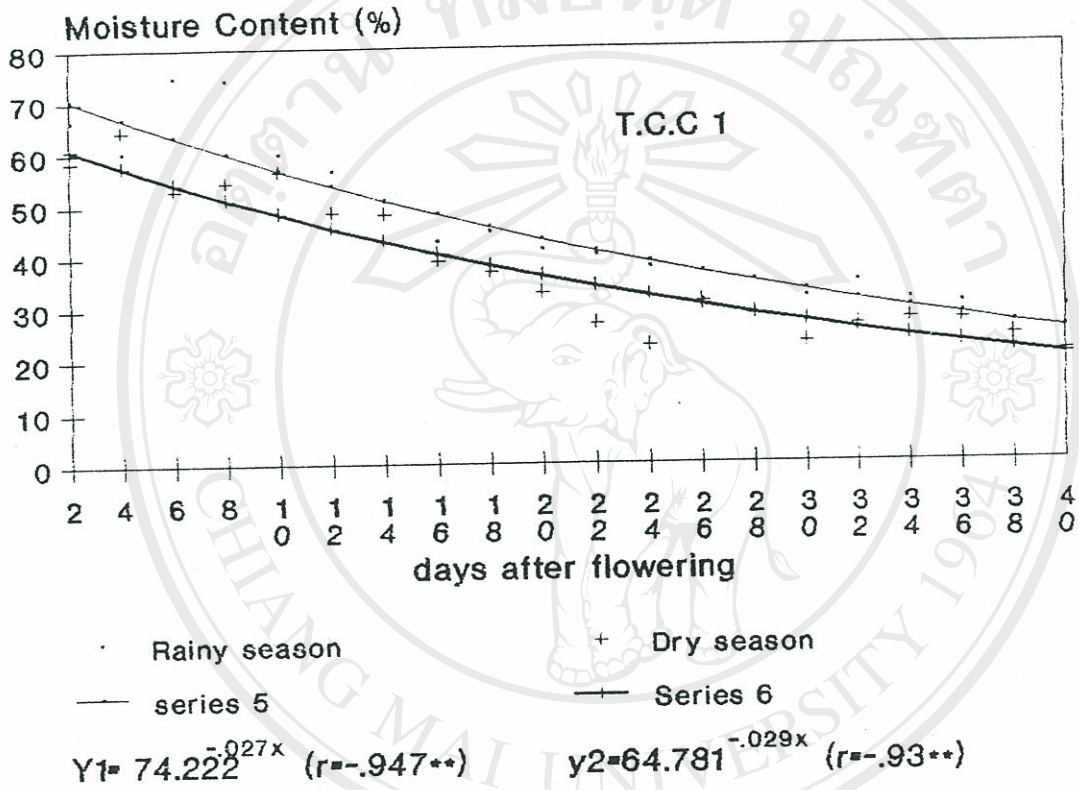
ผลการทดลอง

เมล็ดข้าวพันธุ์ที่.ซี.ซี. 1 และที่.ซี.ซี.12 จากการเก็บตัวอย่างหลังจากออกดอก 50 % ทุก ๆ 2 วัน จาก 2 ถึง 40 วัน รวม 20 ครั้ง หลังการเก็บตัวอย่างแต่ละครั้งนำมาทดสอบความชื้น น้ำหนัก 100 เมล็ด ขนาดเมล็ด การเปลี่ยนสีของเปลือกเมล็ดข้าว ความงอก และความแข็งแรง ส่วนปริมาณแป้งอะไมโลส ในเมล็ดวิเคราะห์ในขณะที่มีอายุ 20 ถึง 40 วัน หลังออกดอก

ความชื้น

พันธุ์ ที่.ซี.ซี 1 ฤดูนาปี จากการทดสอบความชื้น โดยวิธี Air oven method ได้ผลการศึกษาเป็นดังนี้จากภาพที่ 1 และตารางที่ 1 ความชื้นของเมล็ดข้าวในช่วงต้นขณะอายุ 2 วันหลังออกดอก มีค่า 66.20 % หลังจากนั้นความชื้นจะเพิ่มขึ้นจนถึงวันที่ 8 เมล็ดมีความชื้นสูงสุด 73.77 % เมื่อเมล็ดข้าวมีอายุเพิ่มขึ้นความชื้นของเมล็ดจะลดลงเรื่อย ๆ ขณะที่เมล็ดอยู่ในระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดข้าวมีความชื้น 28.37 % ช่วงสุดท้ายของการเก็บตัวอย่างคือที่ 40 วันหลังออกดอก เมล็ดข้าวมีความชื้น 29.10 % การเปลี่ยนแปลงความชื้นของเมล็ดมีความสัมพันธ์ในทางลบกับอายุของเมล็ด ($r = -0.94^{**}$) ตารางผนวกที่ 10

ส่วนในฤดูนาปรัง การเปลี่ยนแปลงความชื้นของเมล็ดเกิดขึ้นในลักษณะคล้ายคลึงกับฤดูนาปี แต่ความชื้นโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มต่ำกว่า ในช่วงวันที่ 2 หลังจากออกดอก เมล็ดข้าวมีความชื้น 58.33 % และ เพิ่มขึ้นเป็น 64.20 % ที่อายุ 4 วันหลังออกดอก หลังจากนั้นความชื้นของเมล็ดลดลงเมื่ออายุของเมล็ดเพิ่มขึ้น ขณะที่เมล็ดถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดข้าวมีความชื้น 26.57 % จนกระทั่งถึงระยะ 40 วันหลังออกดอกเมล็ดข้าวมีความชื้น 20.83 % จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติความชื้นของเมล็ดทุกช่วงเวลาหลังจากออกดอกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงความชื้น มีทิศทางตรงกันข้ามกับการพัฒนาการของอายุเมล็ดเช่นเดียวกับฤดูนาปี ($r = -0.93^{**}$) ดังตารางผนวกที่ 11

ภาพที่ 1 ความชื้น ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปี และ นาปรัง

ตารางที่ 1 ความชื้น ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50% ของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี.1 และ ที.ซี.ซี.12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	ความชื้นของเมล็ด (%)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
2	66.20 _b ^{1/}	58.33 _b ^{1/}	56.10 _d ^{1/}	58.47 _b ^{1/}
4	59.97 _e	64.20 _a	59.73 _e	61.17 _a
6	74.47 _a	52.80 _d	63.80 _b	52.23 _c
8	73.77 _a	54.33 _d	69.63 _a	43.47 _c
10	59.70 _c	56.40 _{bc}	62.57 _b	47.60 _d
12	56.40 _c	48.43 _e	49.83 _c	54.27 _c
14	50.63 _d	48.00 _e	48.90 _c	53.40 _c
16	42.70 _{ef}	39.00 _f	39.83 _f	57.53 _b
18	44.57 _c	36.93 _f	34.63 _g	48.03 _d
20	41.00 _{ef}	32.73 _g	35.37 _g	38.37 _f
22	40.13 _{ef}	26.80 _i	33.60 _{gh}	32.07 _g
24	37.63 _{fg}	26.57 _i	33.57 _{gh}	31.20 _g
26	30.87 _{hi}	30.87 _{gh}	34.87 _g	27.80 _h
28	28.37 _i	28.30 _{hi}	31.17 _{hi}	26.90 _h
30	31.50 _{hi}	22.97 _{kl}	28.60 _{ijk}	23.10 _i
32	34.47 _{gh}	26.13 _{ij}	29.67 _{ijk}	27.97 _i
34	30.90 _{hi}	27.27 _i	29.97 _{ij}	26.23 _h
36	30.10 _{hi}	27.03 _i	30.43 _{ij}	19.70 _j
38	26.30 _i	23.87 _{jk}	26.97 _k	21.73 _{ij}
40	29.10 _{hi}	20.83 _l	27.70 _{jk}	21.53 _{ji}

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จำนวนวัน หลังออกดอก	ความชื้นของเมล็ด (%)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1		พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	
50 %	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
เฉลี่ย	44.43	37.59	41.35	38.64
เฉลี่ย ฤดูนาปี	42.8 %	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	40.8 %	
ฤดูนาปรัง	38.0 %	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	40.0 %	
LSD (0.01)	3.27		0.039	
CV. ฤดู	4.46 %	ระยะเวลาหลังออกดอก	4.23 %	
พันธุ์	3.09 %			

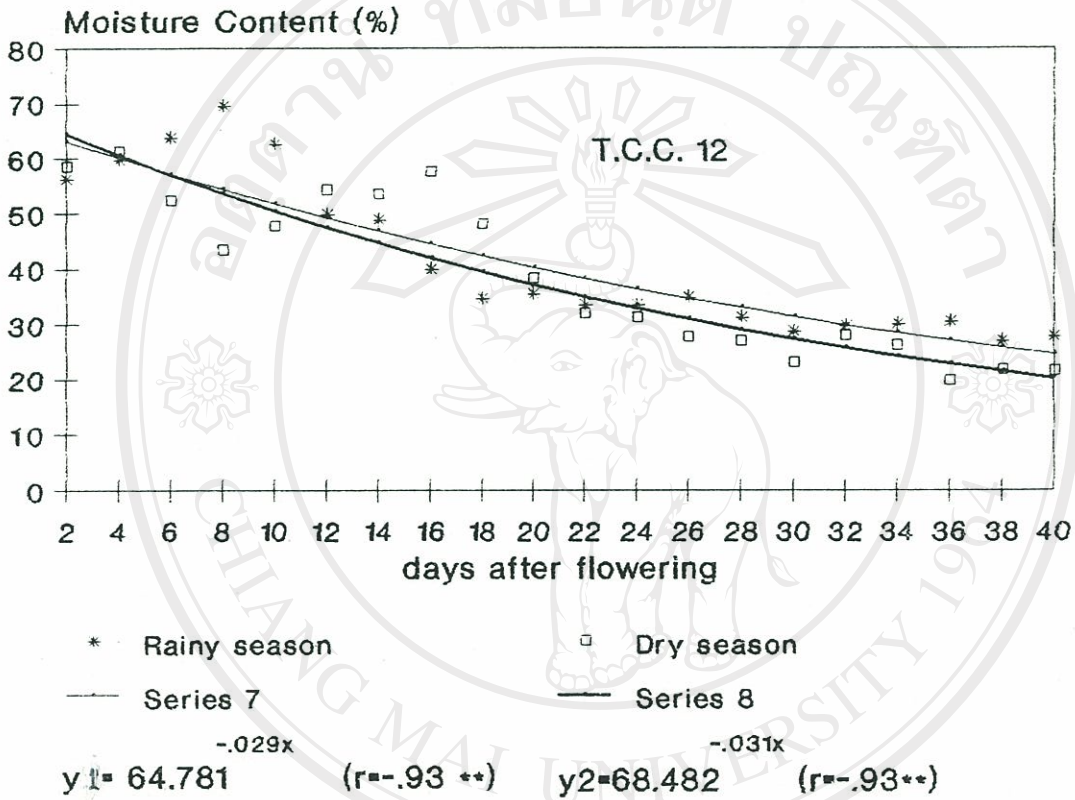
หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์เดียวกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

พันธุ์ ที.ซี.ซี 12

จากภาพที่ 2 และตารางที่ 1 ในช่วงเริ่มต้นความขึ้นของเมล็ดในฤดูนาปีค่อนข้างสูง แต่เมื่อเมล็ดมีการพัฒนาอายุเพิ่มขึ้นความขึ้นของเมล็ดจะลดลง ขณะที่เมล็ดมีอายุ 2 วันหลังออกดอก ความขึ้นของเมล็ด 56.10 % จากนั้นความขึ้นของเมล็ดจะเพิ่มขึ้นเป็น 59.73 % , 63.80 % , 69.63 % และ 62.57 % เมื่อเมล็ดมีอายุ 4 , 6 , 8 และ 10 วันหลังออกดอกตามลำดับที่ระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยา คือ 28 วันหลังออกดอก ความขึ้นของเมล็ดเป็น 31.17 % เมื่อเมล็ดมีอายุ 40 วันหลังออกดอก ความขึ้นของเมล็ดลดลงเหลือเพียง 27.70 % โดยการเปลี่ยนแปลงความขึ้นในแต่ละช่วงอายุมีความสัมพันธ์ในทางลบ กับระยะเวลา ($r=-0.93^{**}$)

ความขึ้นของเมล็ดในฤดูนาปรังมีการเปลี่ยนแปลงดังภาพที่ 2 ความขึ้นของเมล็ดที่ระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยา มีค่าเป็น 23.10 % ทั้งก่อนและหลังระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาความขึ้นของเมล็ดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ในระยะแรกของการพัฒนาของเมล็ดความขึ้นค่อนข้างสูงแล้วจึงลดลง เมื่อเมล็ดมีอายุเพิ่มขึ้น

ความขึ้นของเมล็ดข้าวทั้งสองฤดูปลูก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ และมีปฏิกริยาสัมพันธ์ร่วมกันระหว่าง ฤดู และอายุของเมล็ด นอกจากนี้ระหว่างพันธุ์พันธุ์ 1 และ ที.ซี.ซี 12 ความขึ้นของเมล็ดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาความขึ้นของเมล็ดข้าวที่ปลูก ในฤดูนาปีสูงกว่าการปลูกข้าวในฤดูนาปรังทั้งพันธุ์ ที.ซี.ซี 1 และ ที.ซี.ซี 12 นอกจากนี้ความขึ้นของเมล็ดที่แตกต่างกัน เนื่องจากได้รับอิทธิพลของ ปฏิกริยาร่วมระหว่างปัจจัยของฤดู อายุของเมล็ดและชนิดของพันธุ์ ดังตารางผนวกที่ 1

ภาพที่ 2 ความชื้น ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12

ในฤดูนาปี และนาปรัง

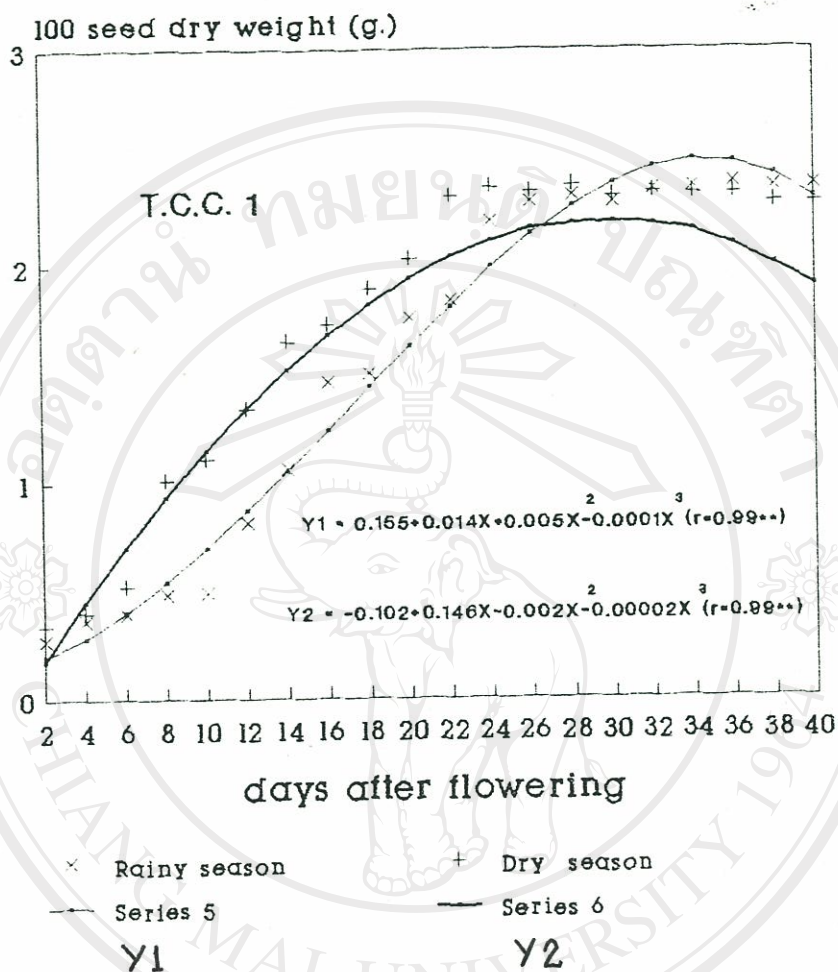
การสะสมน้ำหนักแห้งในเมล็ดข้าวจาโปนิก้า

เมล็ดข้าวพันธุ์ที่.ซี.ซี. 1 และพันธุ์ ที่.ซี.ซี. 12 จากการปลูกในฤดูนาปี และนาปรังจากการเก็บตัวอย่างทุก ๆ 2 วันหลังออกดอก 50 % นำเมล็ดข้าวไปอบที่อุณหภูมิ 80°C เป็นเวลา 48 ชั่วโมง และชั่งน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด ในแต่ละช่วงอายุหลังออกดอก 2 ถึง 40 วันหลังออกดอก

พันธุ์ ที่.ซี.ซี 1

จากภาพที่ 3 เมล็ดข้าวมีการสะสมน้ำหนักแห้งในฤดูนาปี ดังแสดงในตารางที่ 2 เมื่อเมล็ดข้าวอายุ 2 วันหลังออกดอก น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดเป็น 0.27 กรัม เมล็ดข้าวมีการพัฒนาน้ำหนักแห้งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเมล็ดมีอายุเพิ่มขึ้น จนกระทั่งในช่วง 26 วันหลังออกดอก น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดมีค่า 2.29 กรัม ซึ่งนับจากช่วงนี้ไปน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดเริ่มคงที่ ในช่วงเวลานับจาก 26 ถึง 40 วันหลังออกดอก น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดไม่มีความแตกต่างกัน แต่ในทุกๆระยะของการพัฒนาน้ำหนักเมล็ดมีความแตกต่างกันทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญยิ่ง โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งกับช่วงเวลาต่าง ๆ หลังจากออกดอกเป็นไปในทางบวกอย่างใกล้ชิด ($r = 0.99^{**}$) อายุสุกแก่ทางสรีรวิทยาของเมล็ดอยู่ในช่วง 28 วันหลังออกดอก น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด คือ 2.33 กรัม เมื่อเมล็ดมีการพัฒนาไปจนถึง 40 วันหลังจากออกดอก น้ำหนักเมล็ดมีการเปลี่ยนแปลงโดยไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ

ในฤดูนาปรัง อายุสุกแก่ทางสรีรวิทยาของเมล็ดอยู่ในช่วง 24 วันหลังออกดอกซึ่งเร็วกว่าฤดูนาปี มีน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด 2.36 กรัม แต่มีแนวโน้มการสะสมน้ำหนักแห้งเป็นไปในทางเดียวกันกับฤดูนาปี เมื่อเมล็ดมีอายุเพิ่มขึ้นน้ำหนักแห้งของเมล็ดเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ($r = 0.99^{**}$) ในระยะเริ่มต้นของการสร้างเมล็ดที่อายุ 2 วันหลังออกดอกเมล็ดมีน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด 0.34 กรัม หลังจากนั้นน้ำหนักเมล็ดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งถึง 22

ภาพที่ 3 การสะสมน้ำหนักแห้งในช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าวพันธุ์

ที.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปี และนาปรัง

ตารางที่ 2 น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดพันธุ์ ที.ซี.ซี.1 และ พันธุ์ ที.ซี.ซี.12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด (กรัม)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
2	0.27 _i ^{1/}	0.34 _h ^{1/}	0.21 _i ^{1/}	0.33 _j ^{1/}
4	0.36 _{hj}	0.40 _{gh}	0.29 _i	0.40 _{ij}
6	0.39 _h	0.52 _g	0.55 _{gh}	0.51 _i
8	0.48 _g	1.01 _f	0.51 _h	1.00 _h
10	0.49 _g	1.11 _f	0.63 _g	1.12 _h
12	0.81 _f	1.34 _c	1.12 _f	1.35 _g
14	1.06 _c	1.65 _d	1.39 _c	1.60 _f
16	1.46 _d	1.73 _d	1.82 _d	1.81 _c
18	1.50 _d	1.89 _c	2.10 _c	2.08 _d
20	1.76 _c	2.03 _b	2.24 _b	2.24 _c
22	1.84 _c	2.32 _a	2.39 _a	2.27 _{bc}
24	2.20 _b	2.36 _a	2.41 _a	2.47 _a
26	2.29 _a	2.34 _a	2.40 _a	2.46 _a
28	2.32 _a	2.37 _a	2.40 _a	2.47 _a
30	2.29 _a	2.32 _a	2.41 _a	2.47 _a
32	2.35 _a	2.34 _a	2.42 _a	2.45 _a
34	2.36 _a	2.33 _a	2.44 _a	2.42 _{ab}
36	2.38 _a	2.33 _a	2.44 _a	2.41 _{ab}
38	2.36 _a	2.29 _a	2.48 _a	2.43 _a
40	2.37 _a	2.29 _a	2.46 _a	2.45 _a

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จำนวนวัน	น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด (กรัม)			
หลังออกดอก	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
50 %	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
เฉลี่ย	1.57	1.77	1.75	1.84
เฉลี่ย ฤดูนาปี	1.66 กรัม	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	1.67 กรัม	
ฤดูนาปรัง	1.80 กรัม	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	1.79 กรัม	
LSD (0.01)	0.222		0.004	
CV. ฤดู	7.08 %	ระยะเวลาหลังออกดอก	3.17 %	
พันธุ์	2.59 %			

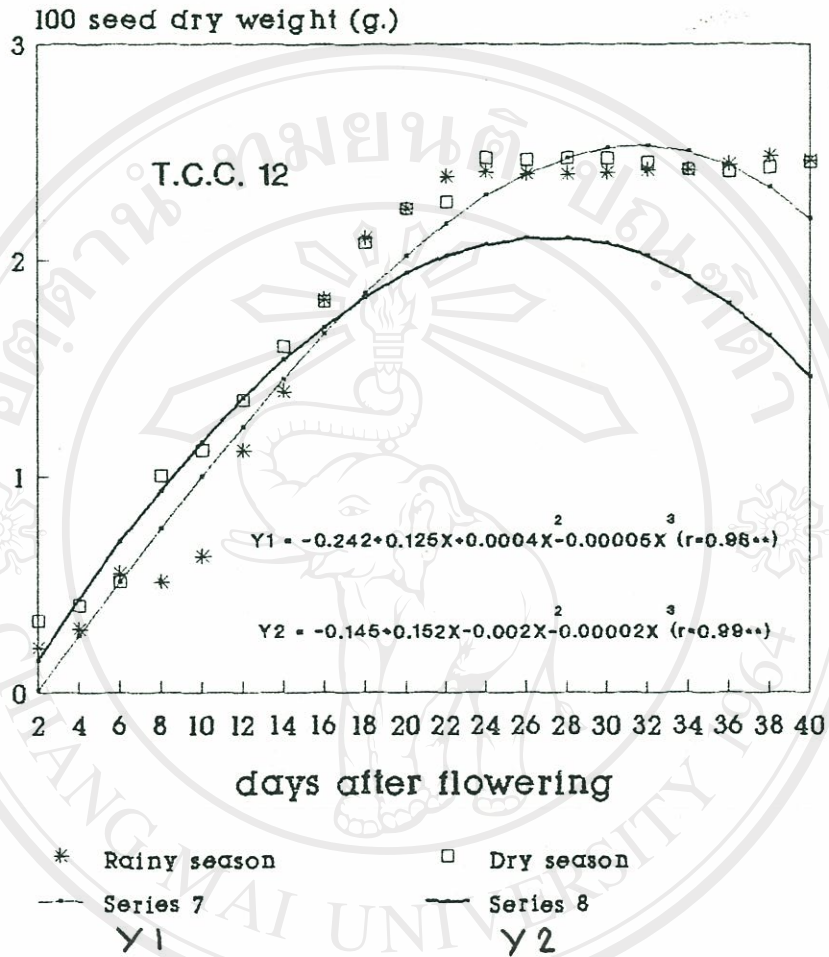
หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์เดียวกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

วันหลังออกดอกในการวิเคราะห์ข้อมูล ในช่วงเวลาดังกล่าวเมล็ดมีการสะสมน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดจะมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งหลังจากถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาคือที่ 22 วันหลังออกดอก น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดเท่ากับ 2.36 กรัม และมีการเปลี่ยนแปลง โดยไม่มีความแตกต่างกันจนกระทั่งเมล็ดมีอายุ 40 วันหลังออกดอก มีน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด 2.29 กรัม ดังภาพที่ 3 และตารางที่ 2

พันธุ์ ที.ซี.ซี 12

ฤดูนาปี น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดแต่ละระยะของการสร้างเมล็ดมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับ อายุการพัฒนาของ เมล็ดโดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน ($r = 0.98^{**}$) ดังตารางผนวกที่ 14 น้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดที่อายุ 2 วันหลังออกดอกมีค่าเป็น 0.21 กรัม และจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และเริ่มคงที่เมื่อเมล็ด อายุ 22 วันหลังออกดอกมีค่าเป็น 2.39 กรัม ในช่วงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดข้าวมีน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด 2.40 กรัม นับจากเมื่อเมล็ดอายุ 22 ถึง 40 วัน หลัง จากออกดอก 50 % การเพิ่มของ วันหลังออกดอกพบว่าการเพิ่มขึ้นของน้ำหนักแห้งเป็นการ เพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติดังตารางที่ 2

ขณะที่ฤดูนาปรังช่วงเวลาเมล็ดมีอายุสุกแก่ทางสรีรวิทยาน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด มีค่าเท่ากับ 2.47 กรัมที่อายุ 30 วันหลังออกดอก การสะสมน้ำหนักแห้ง เมล็ดเริ่มจาก 0.33 กรัมต่อ 100 เมล็ด ที่อายุ 2 วันหลังออกดอก และเพิ่มขึ้นจนกระทั่งถึงช่วงที่เมล็ดมีอายุ ได้ 24 วันหลังออกดอก มีค่าเป็น 2.47 กรัม ช่วงระยะ 24 ถึง 40 วัน การเพิ่มขึ้น ของน้ำหนักแห้งไม่มีความแตกต่างกัน แต่การเปรียบเทียบแต่ละช่วงเวลาจาก 2 ถึง 40 วัน หลังออกดอก การสะสมน้ำหนักแห้ง มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งจากตารางที่ 17 การเปลี่ยนแปลงของการสะสมน้ำหนักแห้งจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันกับช่วงเวลา การพัฒนาของเมล็ด ($r=0.99^{**}$)

ภาพที่ 4 การสะสมน้ำหนักแห้ง ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

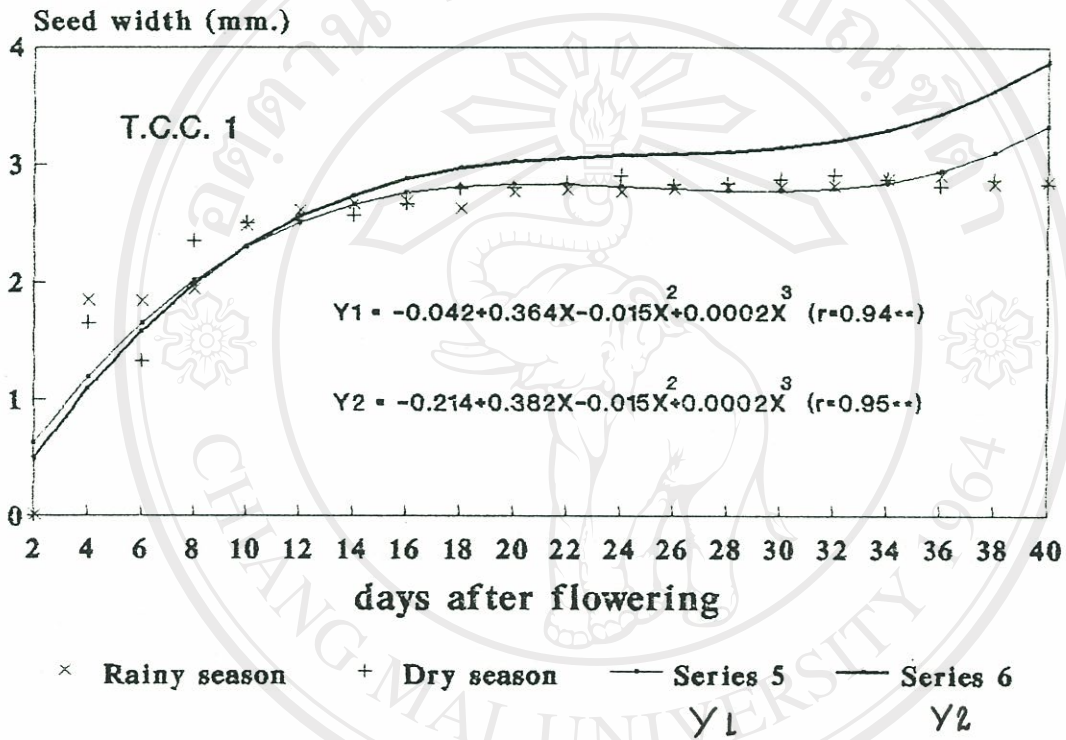
จากตารางที่ 2 แสดงถึงการสะสมน้ำหนักเมล็ดในฤดูนาปีและนาปรังแสดงให้เห็นว่าการปลูกข้าวในฤดูนาปรังเมล็ดข้าวมีน้ำหนักมากกว่าฤดูนาปี โดยที่พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 มีน้ำหนักเมล็ดมากกว่าพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

การเปลี่ยนแปลงขนาดของเมล็ดข้าวจาใบนี้ก้าว

จากการเก็บตัวอย่างเมล็ดข้าว ทุก ๆ 2 วันหลังจากออกดอก ในข้าวทั้งสองพันธุ์ คือ พันธุ์ ที.ซี.ซี 1 และ พันธุ์ ที.ซี.ซี 12 ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ นับตั้งแต่ 2 วันหลังออกดอกจนถึง 40 วันหลังออกดอกในฤดูนาปี และนาปรัง ขนาดของเมล็ดข้าวกล้าง เป็นดังนี้

พันธุ์ ที.ซี.ซี 1

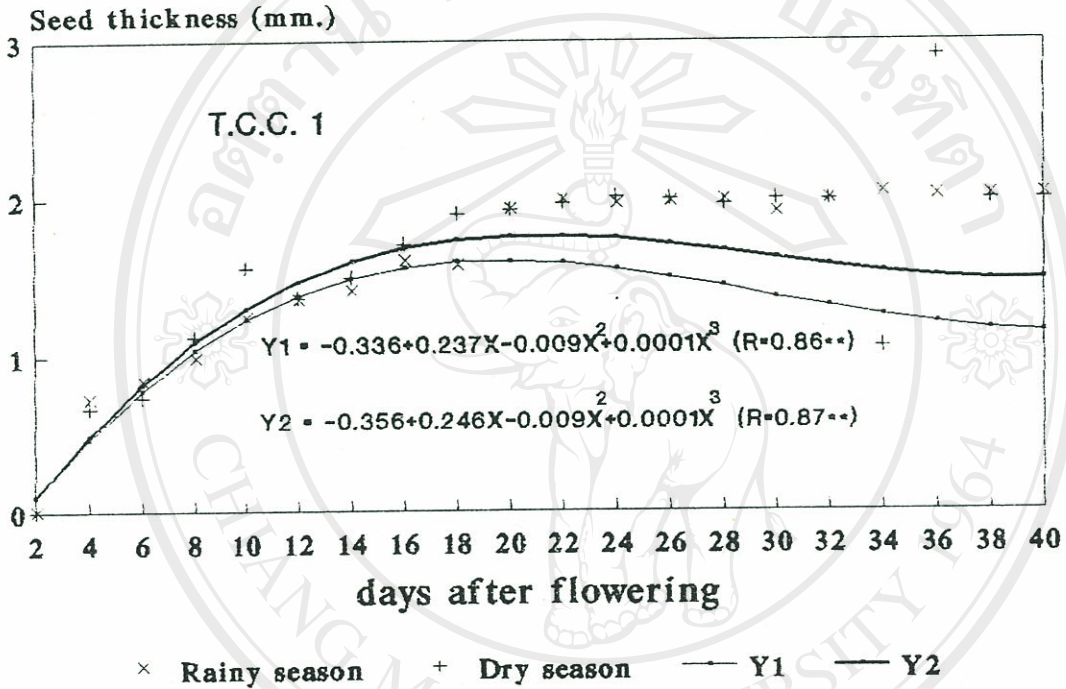
ในฤดูนาปี การเพิ่มขนาดของเมล็ดในด้านยาวเมื่อเมล็ดมีอายุ 2 วันหลังออกดอก ขนาดของเมล็ดไม่สามารถวัดได้ดังตารางที่ 3-5 หลังจากวันที่ 2 ความยาวของเมล็ดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในวันที่ 4 หลังจากออกดอกเมล็ดมีความยาว 2.23 มม. และเพิ่มขึ้นเป็น 4.28 มม. ในวันที่ 6 หลังจากออกดอก การพัฒนาขนาดความยาวของเมล็ดจะเพิ่มขึ้น จนกระทั่งเมล็ดมีความยาวที่สุด 4.77 มม. ขณะที่เมล็ดมีอายุ 16 วันหลังออกดอกและมีแนวโน้มคงที่ไปจนกระทั่งถึงวันที่ 40 หลังจากออกดอก ความยาวของเมล็ดไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (รูปที่ 5) สำหรับความกว้างของเมล็ดข้าวกล้างสามารถวัดได้เมื่อเมล็ดมีอายุได้ 4 วันหลังออกดอก มีความกว้าง 1.84 มม. ขนาดความกว้างของเมล็ดจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเมล็ดใช้เวลาการพัฒนาได้ 20 วัน ความกว้างของเมล็ดกว้างมากที่สุด (2.76 มม) และค่อนข้างจะคงที่ไปจนกระทั่งถึงช่วงที่เมล็ดมีอายุได้ 40 วันหลังจากออกดอก โดยไม่มีความแตกต่างทางสถิติดังตารางผนวกที่ 18 ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงความหนาของเมล็ดข้าวกล้าง ความหนาของเมล็ดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นับตั้งแต่เมล็ดมีอายุ 4 วันหลังออกดอกจนกระทั่งถึง วันที่ 22 หลังจากออกดอก เมล็ดข้าวกล้างมีความหนามากที่สุด 1.99 มม.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาพที่ 6 ความกว้าง ๗ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าว

พันธุ์ที่.ซี.ซี.1 ในฤดูนาปี และนาปรัง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University

ภาพที่ 7 ความหนา ๓ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าว
พันธุ์ที่.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปี และนาปรัง

ตารางที่ 3 ความยาวของเมล็ดข้าวกล้อง ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50% ของข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี.1 และพันธุ์ ที.ซี.ซี.12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	ความยาวของเมล็ดข้าวกล้อง (มม.)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
2	0.00 _g ^{1/}	0.00 _f ^{1/}	0.00 _f ^{1/}	0.00 _f ^{1/}
4	2.23 _j	2.25 _c	2.04 _c	4.39 _e
6	4.28 _c	4.35 _c	4.52 _d	4.65 _d
8	4.42 _d	4.56 _d	4.56 _d	4.78 _{cd}
10	4.51 _d	4.70 _c	4.75 _c	4.82 _{bcd}
12	4.66 _c	4.83 _{abc}	4.89 _b	4.79 _{bcd}
14	4.63 _c	4.78 _{bc}	4.98 _{ab}	4.87 _{abcd}
16	4.77 _{ab}	4.71 _c	4.98 _{ab}	4.95 _{abc}
18	4.68 _{bc}	4.82 _{abc}	4.96 _{ab}	4.90 _{abc}
20	4.78 _{ab}	4.88 _{ab}	4.93 _{ab}	4.99 _{abc}
22	4.80 _a	4.96 _a	5.01 _a	5.00 _{abc}
24	4.80 _a	4.91 _{ab}	4.93 _{ab}	5.05 _a
26	4.86 _a	4.91 _{ab}	4.95 _{ab}	5.03 _{ab}
28	4.82 _a	4.89 _{ab}	4.91 _b	5.04 _a
30	4.82 _a	4.90 _{ab}	4.93 _{ab}	5.01 _{ab}
32	4.85 _a	4.92 _{ab}	4.90 _b	4.87 _{bcd}
34	4.88 _a	4.90 _{ab}	5.00 _{ab}	4.96 _{abc}
36	4.83 _a	4.91 _{ab}	4.99 _{ab}	5.02 _{abc}
38	4.88 _a	4.88 _{ab}	4.97 _{ab}	4.96 _{abc}
40	4.84 _a	4.85 _{abc}	4.84 _b	5.02 _{abc}

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จำนวนวัน	ความยาวของเมล็ดข้าวกล้อง (มม.)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
หลังออกดอก	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
เฉลี่ย	4.37	4.45	4.50	4.66
เฉลี่ย ฤดูนาปี	4.44 มม.	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	4.46 มม.	
ฤดูนาปรัง	4.60 มม.	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	4.59 มม.	
LSD (0.01)	0.0001		0.007	
CV. ฤดู	0.00 %	ระยะเวลาหลังออกดอก	1.40 %	
พันธุ์	1.56 %			

หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์เดียวกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4 ความกว้างของเมล็ดข้าวกล้อง ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50% ของ
เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 และพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	ความกว้างของเมล็ดข้าวกล้อง (มม.)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
2	0.00 _j ^{1/}	0.00 _g ^{1/}	0.00 _f ^{1/}	0.00 _f ^{1/}
4	1.84 _{hi}	1.65 _f	1.27 _c	1.64 _e
6	1.83 _i	1.33 _e	2.15 _d	2.20 _d
8	1.93 _h	2.35 _c	2.25 _d	2.59 _e
10	2.48 _g	2.51 _c	2.56 _c	2.60 _e
12	2.61 _f	2.53 _c	2.57 _c	2.55 _e
14	2.66 _{ef}	2.57 _{bc}	2.76 _{ab}	2.58 _e
16	2.68 _{def}	2.67 _b	2.69 _{ab}	2.68 _{bc}
18	2.63 _f	2.80 _a	2.72 _{ab}	2.80 _{ab}
20	2.76 _{cde}	2.81 _a	2.69 _{ab}	2.81 _{ab}
22	2.78 _{bcd}	2.85 _a	2.77 _{ab}	2.85 _a
24	2.76 _{cde}	2.91 _a	2.77 _{ab}	2.86 _a
26	2.79 _{abc}	2.84 _a	2.71 _{ab}	2.86 _a
28	2.81 _{abc}	2.85 _a	2.73 _{ab}	2.82 _{ab}
30	2.81 _{abc}	2.88 _a	2.73 _{ab}	2.81 _{ab}
32	2.82 _{abc}	2.92 _a	2.82 _a	2.83 _a
34	2.87 _{ab}	2.80 _a	2.76 _{ab}	2.87 _a
36	2.90 _a	2.82 _a	2.77 _{ab}	2.85 _a
38	2.83 _{abc}	2.87 _a	2.78 _{ab}	2.83 _a
40	2.85 _{abc}	2.84 _a	2.70 _{ab}	2.81 _{ab}

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จำนวนวัน	ความกว้างของเมล็ดข้าวกล้อง (มม.)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
หลังออกดอก	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
เฉลี่ย	2.48	2.49	2.46	2.54
เฉลี่ย ฤดูนาปี	2.47 มม.	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	2.50 มม.	
ฤดูนาปรัง	2.53 มม.	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	2.50 มม.	
LSD (0.01)	0.007		0.005	
CV. ฤดู	1.26 %	ระยะเวลาหลังออกดอก	1.79 %	
พันธุ์	2.19 %			

หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์นี้แตกต่างกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5 ความหนาของเมล็ดข้าวกล้อง ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของ
เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 และพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	ความหนาของเมล็ดข้าวกล้อง (มม.)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
2	0.00 _g ^{1/}	0.00 _h ^{1/}	0.00 _h ^{1/}	0.00 _h ^{1/}
4	0.72 _f	0.67 _g	0.78 _g	0.56 _g
6	0.84 _{ef}	0.74 _g	0.92 _f	0.97 _f
8	0.98 _e	1.12 _f	0.97 _f	1.21 _e
10	1.24 _d	1.56 _d	1.38 _e	1.38 _d
12	1.35 _{cd}	1.37 _e	1.58 _d	1.46 _{cd}
14	1.41 _e	1.50 _d	1.78 _c	1.56 _c
16	1.60 _b	1.71 _e	1.80 _c	1.71 _b
18	1.57 _b	1.90 _b	1.92 _b	1.91 _a
20	1.93 _a	1.93 _{ab}	1.97 _{ab}	1.96 _a
22	1.99 _a	1.97 _{ab}	2.02 _{ab}	2.00 _a
24	1.96 _a	2.01 _a	2.04 _a	2.02 _a
26	1.98 _a	2.00 _a	1.98 _{ab}	2.05 _a
28	1.99 _a	1.96 _{ab}	2.01 _{ab}	2.01 _a
30	1.01 _a	2.00 _a	2.01 _{ab}	2.04 _a
32	1.99 _a	1.99 _a	2.01 _{ab}	2.03 _a
34	2.03 _a	1.05 _a	2.02 _{ab}	1.98 _a
36	1.02 _a	2.92 _{ab}	2.04 _a	2.05 _a
38	2.01 _a	1.99 _a	1.97 _{ab}	2.04 _a
40	2.02 _a	1.99 _a	2.04 _a	2.03 _a

ตารางที่ 5 (ต่อ)

จำนวนวัน	ความหนาของเมล็ดข้าวกล้อง (มม.)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
หลังออกดอก	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
เฉลี่ย	1.48	1.62	1.66	1.65
เฉลี่ย ฤดูนาปี	1.62 มม.	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	1.60 มม.	
ฤดูนาปรัง	1.63 มม.	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	1.66 มม.	
LSD (0.01)	0.099		0.004	
CV. ฤดู	2.75 %	ระยะเวลาหลังออกดอก	3.37 %	
พันธุ์	2.75 %			

หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์เดียวกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

และความหนาของเมล็ดข้าวกล้องมีแนวโน้มคงที่ไปจนกระทั่งถึงช่วงอายุ 40 วัน หลังออกดอก ในช่วงฤดูนาปรังการพัฒนาความยาวของเมล็ดตั้งแต่ช่วงต้นจนกระทั่ง 18 วันหลังออกดอกเมล็ดข้าวกล้องมีความยาว ยาวที่สุด (4.82 มม.) ความยาวของเมล็ดในแต่ละช่วงเวลาจะถึงวันที่ 18 หลังออกดอกมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งแต่หลังจากช่วงเวลาดังกล่าวความยาวของเมล็ดเพิ่มขึ้นโดยไม่มีความแตกต่างทางสถิติ สำหรับการพัฒนาขนาดความกว้างของเมล็ดข้าวกล้อง มีความสัมพันธ์ ระหว่างเวลาหลังออกดอกและความยาวของเมล็ดหาได้จากสมการ $y_2 = -0.345 + 0.764x - 0.033x^2 + 0.0004x^3$ ($r = 0.92^{**}$) ความกว้างสามารถวัดได้ตั้งแต่วันที่ 4 หลังจากออกดอก มีขนาดเป็น 1.64 มม. และเพิ่มขึ้นเมื่อระยะเวลาเพิ่มขึ้นจนกระทั่งเมล็ดมีขนาดความกว้างเป็น 2.80 มม. เมื่อเมล็ดมีอายุ 18 วันหลังออกดอกนับจากช่วงเวลาดังกล่าว จนกระทั่งถึง 40 วันหลังจากออกดอก ความกว้างของเมล็ดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ ส่วนความกว้างความยาวของเมล็ด จะมีค่าสูงสุด ถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยา การเปลี่ยนแปลงความหนาของเมล็ดในช่วงวันที่ 2 - 16 หลังจากออกดอก จะปรากฏให้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีความแตกต่างอย่างเด่นชัด แต่ภายหลังจากช่วงเวลาดังกล่าว ความหนาของเมล็ดมีขนาดไม่แตกต่างกัน เมื่อถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดมีความหนาสูงสุด 2.01 มม. แต่ความหนาของเมล็ดจะไม่มี ความแตกต่างกัน ช่วง 20 วันหลังออกดอกจนถึง 40 วันหลังออกดอก ในช่วงก่อนวันที่ 20 ความหนาของเมล็ดข้าวกล้องทุกช่วงเวลา มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง

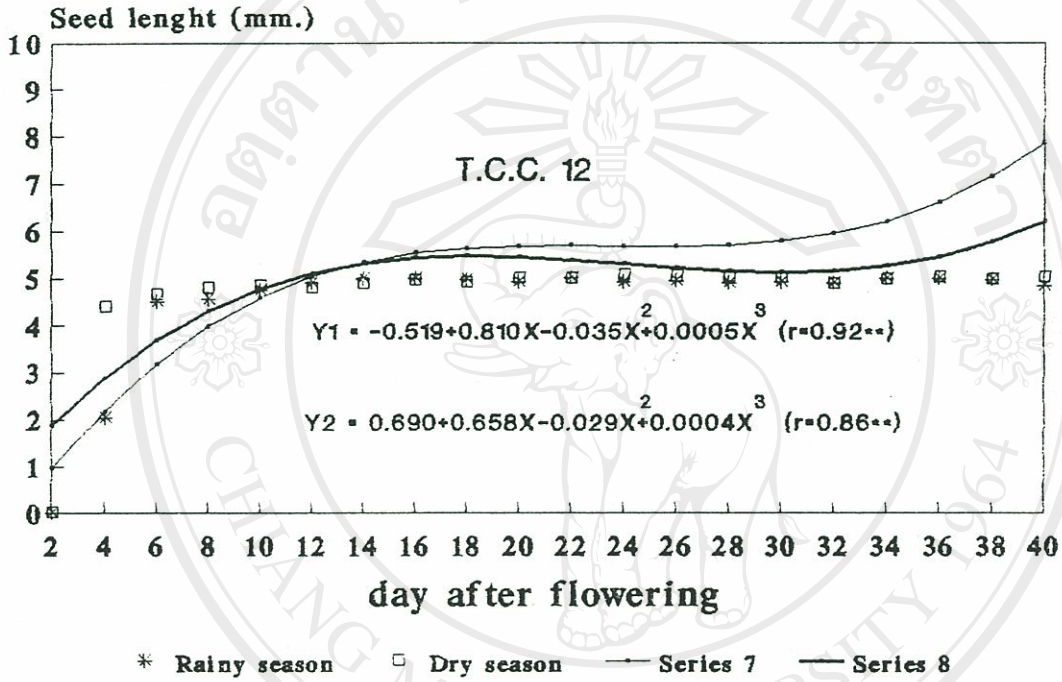
พันธุ์ ที.ซี.ซี 12

ในฤดูนาปีเมล็ดข้าวมีการพัฒนาด้านยาว เริ่มสามารถวัดขนาด ความยาวของเมล็ดวัดได้เมื่อเมล็ดมีอายุได้ 4 วันหลังออกดอก มีความยาว 2.04 มม. และเพิ่มเป็น 4.52 มม. ภายในวันที่ 6 หลังจากออกดอก หลังจากนั้นความยาวของเมล็ดจะเพิ่มขึ้นจนถึงช่วงที่เมล็ดมีอายุได้ 14 วันหลังจากออกดอกความยาวของเมล็ดข้าวกล้องเพิ่มขึ้น โดยไม่มีความแตกต่าง

ทางสถิติ โดยที่มีความยาวของเมล็ด 4.98 มม. (ภาพที่ 5) ในช่วงเวลาเดียวกันนี้เมล็ดข้าวมีการพัฒนาด้านความกว้างได้สูงสุด 2.76 มม. ภายหลังจากวันที่ 14 หลังจากออกดอก การเพิ่มขึ้นของความหนาไม่มีความแตกต่างกัน แต่จะมีความแตกต่างกันนับตั้งแต่ช่วงอายุ 2 ถึง 12 วันหลังออกดอกส่วนความกว้างของเมล็ดข้าวกล้องที่อายุ 2 วันหลังออกดอก ไม่สามารถวัดได้ และต่อมาความกว้างของเมล็ดเพิ่มขึ้นเป็น 1.27 มม. ในวันที่ 4 หลังจากออกดอก

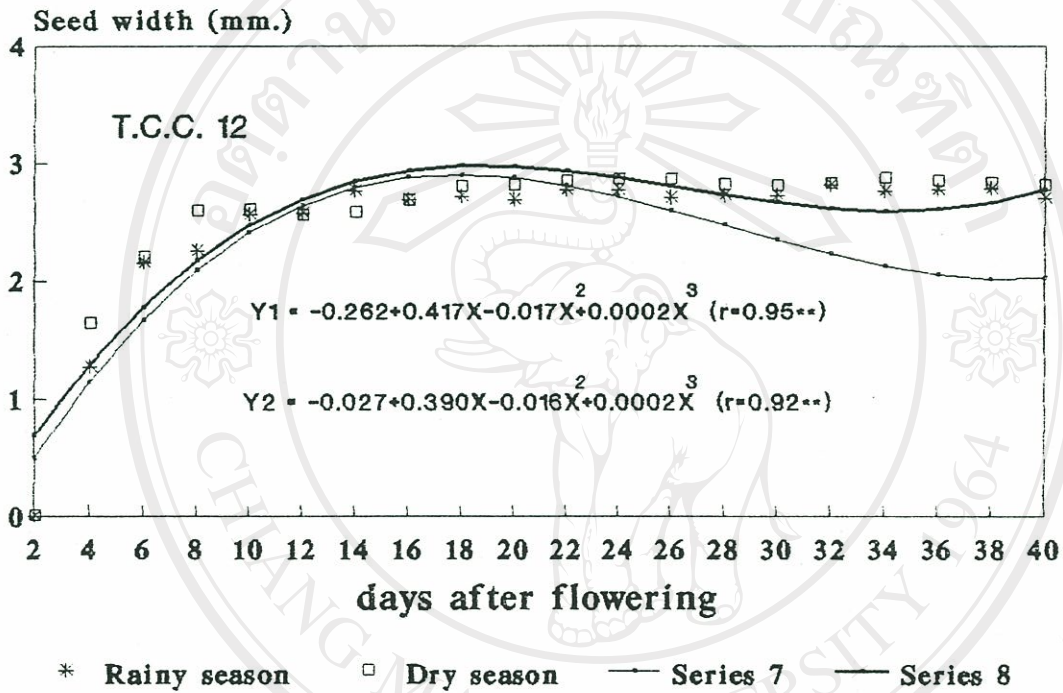
การเปลี่ยนแปลงขนาดเมล็ดในฤดูนาปรัง ดังภาพที่ 6 ความยาวของเมล็ดเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการพัฒนาของเมล็ด การเพิ่มความยาวของเมล็ดสูงสุดขณะที่เมล็ดพัฒนาถึงช่วง 8 วันหลังออกดอก โดยความยาวของเมล็ดเพิ่มขึ้นจากขนาดเล็กมากไม่สามารถวัดได้เป็น 4.78 มม. และช่วงที่เมล็ดมีระยะสุกแก่ทางสรีระวิทยาเมล็ดข้าวมีความยาว 5.01 มม. ขณะที่มีความยาวของเมล็ดเพิ่มขึ้นโดยไม่มีความแตกต่างทางสถิติ ส่วนการเปลี่ยนแปลงเมล็ดทางด้านกว้างมากที่สุด และเริ่มคงที่นับตั้งแต่ 18 ถึง 40 วัน โดยที่มีความกว้างของเมล็ดในช่วงเวลาดังกล่าว 2.80 และ 2.81 มม. ตามลำดับหลังจากออกดอก ความกว้างของเมล็ดเพิ่มขึ้นโดยไม่มีความแตกต่างทางสถิติ แต่ช่วงก่อนวันที่ 18 ทุกช่วงระยะเวลาความกว้างของเมล็ดแตกต่างกัน ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ความหนาของเมล็ดข้าวกล้องมากที่สุด และเริ่มคงที่มีค่าเท่ากัน ขณะที่เมล็ดมีอายุ 18 วันหลังออกดอก 1.91 มม. โดยไม่มีความแตกต่างกับความหนาของเมล็ดข้าวกล้องทุกช่วงระยะเวลาหลังจากนั้นจนถึง 40 วันหลังจากออกดอก แต่มีความแตกต่างทางสถิติกับความหนาของเมล็ดที่ช่วงเวลานับตั้งแต่ 2 ถึง 16 วันออกดอก ขณะที่เมล็ดถึงระยะสุกแก่ทางสรีระวิทยา เมล็ดข้าวกล้องหนา 2.04 มม.

การเปลี่ยนแปลงของเมล็ดข้าวกล้องได้รับอิทธิพลจากฤดูกาลปลูก ช่วงระยะเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก และ พันธุ์ ทำให้เมล็ดข้าวกล้องมีความยาว และความกว้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง แต่ความหนาของเมล็ดไม่มีความแตกต่างกันสำหรับการปลูกในฤดูนาปีและนาปรัง มีความแตกต่างของความกว้างและความหนาของเมล็ดอันเนื่องมาจากปฏิกิริยาสัมพันธ์

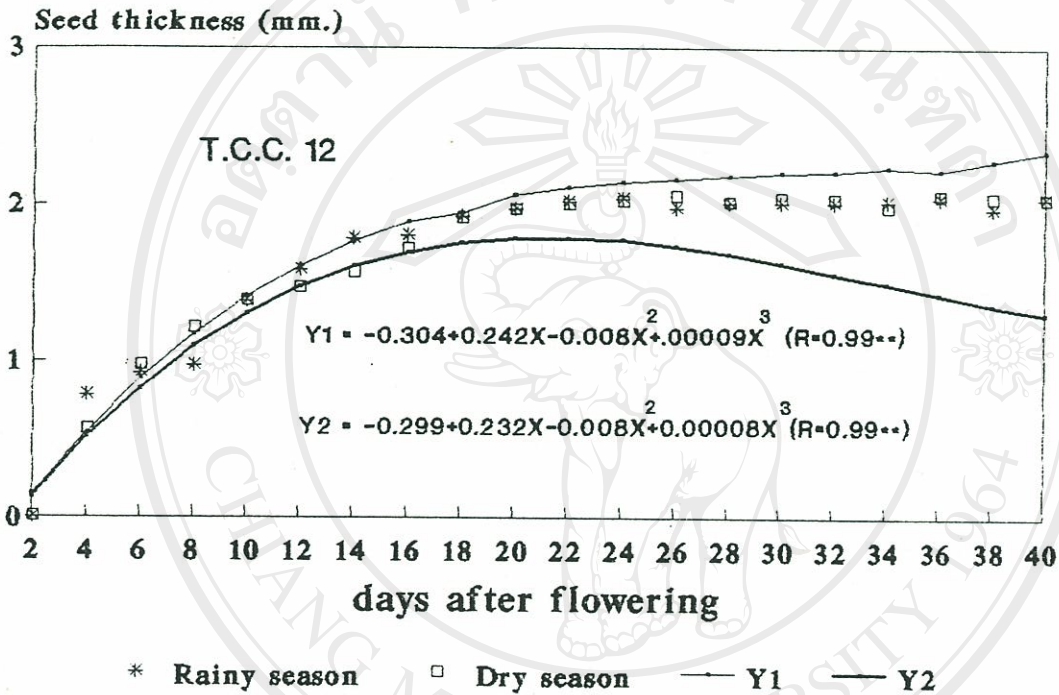
ภาพที่ 8 ความยาว ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าว

พันธุ์ที่. ซี. ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ภาพที่ 9 ความกว้าง ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 ٪ ของเมล็ดข้าวพันธุ์ที่.ซี.ซี.12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

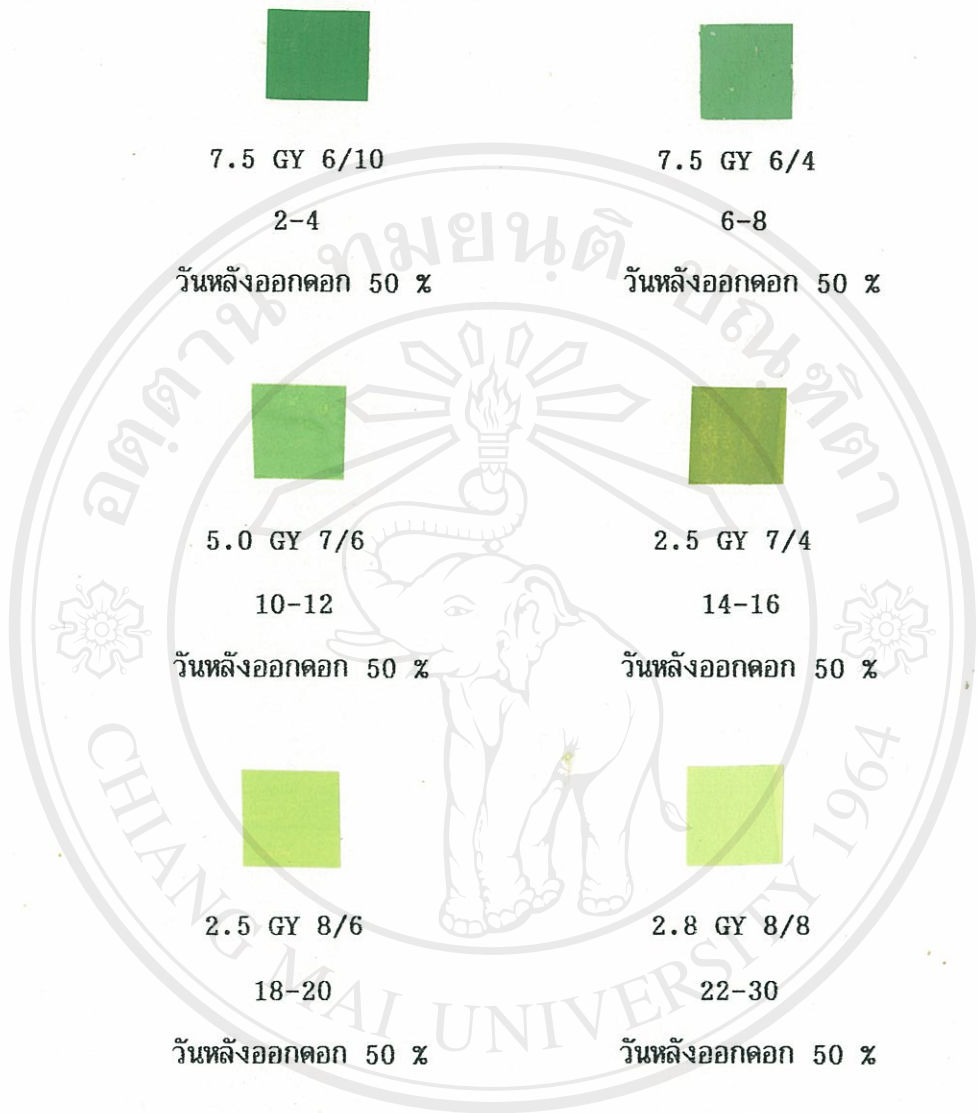
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University

ภาพที่ 10 ความหนา ๓ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าว
 พันธุ์ ที.ซี.ซี.12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

ร่วมระหว่าง ฤดูปลูกและช่วงระยะเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก และพันธุ์ แต่ไม่มีความแตกต่างกันในความยาวของเมล็ด ๆ การเปลี่ยนแปลงขนาด ความยาว ความกว้าง ความหนาของเมล็ดมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุของเมล็ดพันธุ์ทั้ง 2 ฤดู สำหรับข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี.1 และ ที.ซี.ซี.12

การเปลี่ยนแปลงสีเปลือกของเมล็ดข้าว

จากการเทียบสีเปลือกข้าวในชวงอายุต่าง ๆ กันนับจาก 2 วันหลังออกดอกจนถึง 40 วันหลังออกดอก โดยเทียบสีกับ กระดาษเทียบสีมาตรฐาน Munsell color chart สำหรับข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี.1 และ ที.ซี.ซี.12 ทั้งฤดูนาปีและนาปรัง มีการเปลี่ยนสีของเปลือก 0 เมล็ดข้าวในแต่ละชวงอายุ มีลักษณะคล้ายคลึงกันดังนี้ เมื่อเมล็ดข้าวมีอายุอยู่ในชวง 2-8 วันหลังออกดอกเมล็ดข้าวมีสีอยู่ในชวง 7.5 Gy 6/6 ถึง 7.5 Gy 6/4 หลังจากนั้นเมล็ดข้าวเริ่มเปลี่ยนสีอยู่ในชวงระดับ 5 Gy 7/6 ในขณะที่เมล็ดข้าวมีอายุ 10-12 วันหลังออกดอกชวงต่อมาสีของเมล็ดข้าวเริ่มเปลี่ยนจากสีเขียวเข้มเป็นสีเขียวเหลืองในชวงระดับสี 2.5 Gy 7/4 ถึง 2.5 Gy 8/6 เมื่อเมล็ดมีอายุ 14-20 วันหลังออกดอก ชวงเวลาต่อมาสีของเมล็ดจะเปลี่ยนสีเหลืองอมเขียว มีค่าระดับสี 2.8 Gy 8/8 ในชวงอายุ 22-30 วันหลังออกดอกหลังจากระยะนี้มาแล้วสีของเมล็ดข้าวจะเริ่มเป็นสีเหลือง ๗ ระดับ 5 y 8/6 ในชวงอายุ 32-36 วัน แล้วต่อจากนั้นสีของเปลือกหุ้มเมล็ดจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองฟาง นับตั้งแต่เมล็ดมีอายุ 38-40 วันหลังออกดอกตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

5 Y 8/6 32-36 วันหลังออกดอก 50 %	5 Y 8/4 38-40 วันหลังออกดอก 50 %

ภาพที่ 11 การเปลี่ยนแปลงสีของเปลือกเมล็ดข้าวในช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี.1 และ ที.ซี.ซี.12 ถูคนาปี และนาปริง

ปริมาณอะมัยโลสในเมล็ด

พันธุ์ ที่.ซี.ซี 1

ในฤดูนาปีปริมาณอะมัยโลสในเมล็ดข้าวกล้องโดยเฉลี่ยนับ ตั้งแต่เมล็ดข้าวมีอายุ 20 ถึง 40 วันหลังออกดอก มีค่าประมาณ 16.66 %จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า ไม่มี ความแตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลาดังกล่าว

ส่วนในฤดูนาปรัง ปริมาณอะมัยโลสมีแนวโน้มสูงกว่าฤดูนาปีเล็กน้อย ที่ช่วงอายุ 20 ถึง 40 วันหลังออกดอกปริมาณอะมัยโลสในเมล็ดข้าวกล้องเฉลี่ยมีค่าประมาณ 16.34 % หลังจากนั้นปริมาณอะมัยโลสจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ จนกระทั่งเมื่อเมล็ดมีอายุได้ 40 วันหลังออกดอก ปริมาณอะมัยโลสในเมล็ดเท่ากับ 16.67 % ดังตารางที่ 9

พันธุ์ ที่.ซี.ซี 12

ปริมาณอะมัยโลสในเมล็ดในฤดูนาปี ที่อายุสุกแก่ทางสรีรวิทยา (28 วันหลังออกดอก) มีค่าเท่ากับ 16.30 % ซึ่งไม่มีความแตกต่างจากทุกช่วงเวลาอื่นที่มีการวิเคราะห์หาปริมาณอะมัยโลส

ในขณะที่ฤดูนาปรังปริมาณอะมัยโลสในเมล็ดสูงสุด (18.30 %) เมื่อเมล็ดมีอายุ 28 วันหลังออกดอก หลังจากช่วงระยะเวลาดังกล่าวปริมาณอะมัยโลสมีแนวโน้มลดลง โดยมี ปริมาณน้อยที่สุดในช่วงที่เมล็ดมีอายุ 38 และ 40 วันหลังออกดอก มีค่าประมาณ 15.7 % จากการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณอะมัยโลสในเมล็ดที่มีอายุ 20 ถึง 40 วันหลังออกดอก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง

จากการที่ปริมาณอะมัยโลสมีความแตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา การพัฒนาการของเมล็ดการปลูกข้าวในฤดูนาปรังเมล็ดข้าวมีปริมาณแป้งอะมัยโลสมากกว่าฤดูนาปีทั้งสองพันธุ์ นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลของปฏิกิริยาสัมพันธ์ร่วมกันของฤดูปลูก พันธุ์ และระยะเวลาหลังออกดอก

ตารางที่ 6 ปริมาณแป้งอะมัยโลสในเมล็ด ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของ
เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 และพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	ปริมาณแป้งอะมัยโลส (%)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
20	16.73 _a ^{1/}	16.07 _a ^{1/}	17.77 _a ^{1/}	17.53 _{ab} ^{1/}
22	16.40 _a	16.37 _{ab}	17.43 _{ab}	17.43 _{ab}
24	16.50 _a	16.60 _{ab}	17.77 _a	17.63 _{ab}
26	16.73 _a	16.57 _{ab}	15.97 _e	17.40 _{abcd}
28	16.60 _a	16.40 _{ab}	16.30 _{cd}	18.30 _a
30	16.97 _a	15.63 _{ab}	16.67 _{cd}	16.80 _{cd}
32	16.97 _a	16.60 _{ab}	16.20 _{cd}	16.43 _{def}
34	16.50 _a	16.40 _{ab}	16.77 _{bc}	16.40 _{ef}
36	16.37 _a	16.45 _{ab}	16.17 _{cd}	16.30 _f
38	16.73 _a	16.30 _b	16.20 _{cd}	15.70 _f
40	16.73 _a	16.37 _b	16.67 _{cd}	15.73 _f
เฉลี่ย	16.66	16.34	16.72	16.88
เฉลี่ย ฤดูนาปี	16.53 %	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	16.69 %	
ฤดูนาปรัง	16.80 %	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	16.64 %	
LSD (0.05)	0.10		0.017	
CV. ฤดู	2.60 %	ระยะเวลาหลังออกดอก	3.63 %	
พันธุ์	3.25 %			

หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์เดียวกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

ความงอกของเมล็ด

เก็บตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีอายุตั้งแต่ 2 ถึง 40 วันหลังออกดอก เก็บตัวอย่างวันเว้นวันนำมาทดสอบความงอกมาตรฐาน แก่การพักตัวของเมล็ดโดยใช้สารเอชีสีนไคโรไฮดริน 0.1 % แช่เมล็ดข้าวเป็นเวลา 24 ชั่วโมง แล้วนำไปเพาะทันที ผลการทดสอบความงอกของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 และที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรังเป็นดังนี้

พันธุ์ ที.ซี.ซี 1

ในฤดูนาปีเมล็ดข้าวสามารถงอกได้เมื่อเมล็ดข้าวมีอายุ 12 วันหลังออกดอกในฤดูนาปีและความงอกจะเพิ่มขึ้นสูงสุดเมื่อมีอายุ 28 วันหลังออกดอก มีความงอก 84.33 % หลังจากนั้นความงอกจะคงที่อยู่ช่วงหนึ่งถึงอายุ 34 วันหลังออกดอก นับจากอายุ 36 ถึง 40 วัน ความงอกของเมล็ดลดลงเรื่อย ๆ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าทุกระยะของการเจริญของเมล็ดมีความงอกแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง เมล็ดข้าวมีความงอกเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการพัฒนาของเมล็ด ตารางที่ 6

ในฤดูนาปรัง ความสัมพันธ์ระหว่างความงอกกับช่วงเวลาพัฒนาการของเมล็ดมีทิศทางในทางเดียวกันอย่างใกล้ชิด โดยที่เมล็ดข้าวสามารถงอกได้เมื่อเมล็ดข้าวมีอายุได้ 6 วันหลังออกดอก และจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีระยะเวลาพัฒนามากขึ้น ช่วงที่เมล็ดข้าวมีความงอกสูงสุด (ประมาณ 85.39 %) คือ 24-34 วันหลังออกดอกต่อจากนั้นความงอกของเมล็ดลดลงจนกระทั่งเมล็ดมีอายุ 40 วันหลังออกดอกเมล็ดข้าวมีความงอกต่ำสุด (76.00 %) โดยที่ระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดข้าวมีความงอก 85.00 %

พันธุ์ ที.ซี.ซี 12

ในฤดูนาปีเมล็ดข้าวสามารถแสดงความงอกให้เห็น เมื่อเมล็ดอายุได้ 14 วันหลัง

ออกดอก (0.03 %) ต่อจากนั้นความงอกของเมล็ดจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่เมล็ดมีพัฒนาการเพิ่มขึ้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทุกช่วงเวลาของการพัฒนาเมล็ดมีความงอกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งดังตารางผนวกที่ 6 โดยที่เมื่อเก็บตัวอย่างครั้งสุดท้ายเมล็ดมีความงอกสูงสุด มีค่าเท่ากับ 77.00 %

ในทานองเดียวกันกับ ถดุนาปีความงอกของเมล็ดในถดุนาปีรังแสดงให้ เห็นครั้งแรก มีค่าเป็น 0.03 % ขณะที่เมล็ดมีอายุ 16 วันหลังออกดอก ต่อจากนั้นความงอกของเมล็ดเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาในการพัฒนาของเมล็ด และจะมีค่าสูงสุดในช่วงที่เมล็ดมีอายุ 36 ถึง 40 วันหลังออกดอก โดยมีความงอกอยู่ในช่วง 71-72 %

ความงอกของเมล็ดในแต่ละช่วงเวลา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง โดยที่ ถดุนาปีปลูก พันธุ์ และช่วงเวลาของการพัฒนาการของเมล็ด มีอิทธิพลในการทำให้เกิดความแตกต่างกันของความงอกนอกจากอิทธิพลของปัจจัยแต่ละปัจจัยแล้วยังมีความแตกต่างที่เกิดจากปฏิกริยาร่วมของปัจจัยแต่ละปัจจัยด้วย โดยการปลูกข้าวในถดุนาปีรังมีแนวโน้มที่เมล็ดมีความงอกสูงกว่าถดุนาปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความแข็งแรงของเมล็ดข้าวจาโปนิกา

การวัดความแข็งแรงของเมล็ด โดยวิธีวัดค่าดัชนีความแข็งแรง และอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 90 % ทุก ๆ 2 วันของเมล็ดข้าว พันธุ์ ที.ซี.ซี 1 และ ที.ซี.ซี 12 ทั้งในถดุนาปี และ นาปรัง ให้ผลดังนี้

พันธุ์ ที.ซี.ซี 1

จากตารางที่ 8 ถดุนาปีเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี 1 มีค่าดัชนีความแข็งแรงของเมล็ด เริ่มต้นที่เมล็ดมีอายุ 18 วันหลังออกดอกมีค่า 0.11 หลังจากนั้นค่าของดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเมล็ดมีอายุเพิ่มขึ้นจนกระทั่งสูงสุดในช่วงที่ระยะถึงระยะสุกแก่ทาง

ตารางที่ 7 ความงอกของเมล็ด ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของ
เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 และพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	ความงอกเมล็ด (%)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1		พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
2	0.00 _h ^{1/}	0.00 _g ^{1/}	0.00 _g ^{1/}	0.00 _g ^{1/}
4	0.00 _h	0.00 _g	0.00 _g	0.00 _g
6	0.00 _h	0.67 _g	0.00 _g	0.00 _g
8	0.00 _h	1.00 _g	0.00 _g	0.00 _g
10	0.00 _h	1.67 _g	0.00 _g	0.00 _g
12	0.33 _h	5.00 _g	0.00 _g	0.00 _g
14	0.33 _h	5.67 _g	0.03 _g	0.03 _g
16	2.33 _h	12.67 _f	2.00 _g	1.33 _g
18	2.67 _g	25.00 _e	2.33 _f	1.33 _g
20	12.67 _g	29.33 _e	8.33 _f	8.00 _f
22	16.00 _g	56.67 _a	2.00 _g	7.67 _f
24	25.33 _f	85.00 _{ab}	23.00 _e	29.00 _e
26	57.00 _e	88.67 _a	26.33 _{de}	30.67 _e
28	84.33 _a	87.67 _{ab}	38.67 _e	38.00 _d
30	83.00 _{ab}	85.00 _{ab}	53.67 _b	63.33 _e
32	84.67 _a	83.33 _{ab}	30.33 _d	54.33 _e
34	83.00 _{ab}	82.67 _b	43.67 _e	52.67 _e
36	74.67 _d	77.33 _e	76.33 _e	72.67 _a
38	78.67 _{cd}	76.00 _e	76.33 _a	69.67 _a
40	82.00 _e	76.00 _e	77.00 _a	71.33 _a

ตารางที่ 7 (ต่อ)

จำนวนวัน	ความงอกของเมล็ด (%)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
หลังออกดอก	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
เฉลี่ย	34.34	43.97	23.00	25.00
เฉลี่ย ฤดูนาปี	29.24 %	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	3.90 %	
ฤดูนาปรัง	34.43 %	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	4.97 %	
LSD (0.01)	2.233		0.237	
CV. ฤดู	3.87 %	ระยะเวลาหลังออกดอก	7.00 %	
พันธุ์	7.99 %			

หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์เดียวกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สร้อยวิทยา ที่อายุ 28 วันหลังออกดอก มีค่าดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดข้าวเป็น 9.24 หลังจากระยะสุกแก่ทางสร้อยวิทยาแล้วดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทุกช่วง การสร้างเมล็ดค่าดัชนีความแข็งแรงของเมล็ด แตกต่างกัน ส่วนอัตราการเจริญเติบโตของ ต้นกล้า มีค่าเพิ่มขึ้นจาก 0.00 มก.ต่อต้น เมื่อเมล็ดมีอายุ 2 ถึง 22 วันหลังออกดอกจนกระทั่งวันที่ 24 หลังออกดอกจึงสามารถวัดค่าอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าได้มีค่าเป็น 55.40 มก.ต่อต้น และเพิ่มขึ้นเมื่อเมล็ดมีอายุมากขึ้นจนกระทั่งมีค่าเท่ากับสูงสุด 71.37 มก. ต่อต้นที่อายุสุกแก่ทางสร้อยวิทยาเมื่อเมล็ดมีอายุ 28 วัน หลังออกดอก จากนั้นอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าจะลดลง ดังตารางที่ 9

ส่วนในฤดูนาปรัง เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี 1 ดัชนีความแข็งแรงเริ่มจาก 0.00 ที่เมล็ดมีอายุ 2 วันหลังออกดอกถึงวันที่ 10 หลังออกดอก ดัชนีความแข็งแรงเริ่มเพิ่มขึ้นเมื่ออายุ 12 วันหลังออกดอก มีค่าเป็น 0.19 หลังจากนั้น ดัชนีความแข็งแรงเพิ่มขึ้นเมื่อเมล็ดมีการพัฒนาการมากขึ้น โดยที่ค่าดัชนีความแข็งแรงเพิ่มขึ้นสูงสุดเมื่อเมล็ดพัฒนาถึงอายุสุกแก่ทางสร้อยวิทยา ที่อายุ 24 วันหลังออกดอก มีค่าเป็น 17.57 หลังจากนั้น ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดลดลง เมื่อเมล็ดมีอายุเพิ่มขึ้นจนกระทั่ง เมล็ดมีอายุได้ 40 วันหลังออกดอกดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดลดลงเหลือ 9.55 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดทุกช่วงอายุของการเก็บตัวอย่างมีความแตกต่างกัน ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ความสัมพันธ์ของความแข็งแรงของเมล็ดข้าว เป็นไปในทางเดียวกันกับพัฒนาการของเมล็ด ส่วนอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า เริ่มปรากฏให้เห็น เมื่อเมล็ดมีการพัฒนาอายุถึงช่วง 20 วันหลังออกดอก (42.80 มก.ต่อต้น) และเพิ่มขึ้นเป็น 42.80 มก.ต่อต้น ขณะที่เมล็ดมีอายุ 22 วันหลังออกดอกและจะสูงสุดในช่วงที่เมล็ดถึงระยะสุกแก่ทางสร้อยวิทยา (24 วันหลังออกดอก) อัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า (57.60 มก.ต่อต้น) หลังจากนั้นแนวโน้มลดลงเมื่ออายุของเมล็ดเพิ่มขึ้น ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 8 ดัชนีความแข็งแรง ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 และพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ด			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1		พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
2	0.00 _g ^{1/}	0.00 _f ^{1/}	0.00 _e ^{1/}	0.00 _g ^{1/}
4	0.00 _g	0.00 _f	0.00 _e	0.00 _g
6	0.00 _g	0.00 _f	0.00 _e	0.00 _g
8	0.00 _g	0.00 _f	0.00 _e	0.00 _g
10	0.00 _g	0.00 _f	0.00 _e	0.00 _g
12	0.00 _g	0.19 _f	0.00 _e	0.00 _g
14	0.00 _g	0.77 _f	0.00 _e	0.00 _g
16	0.00 _g	2.37 _e	0.13 _e	0.00 _g
18	0.11 _g	3.55 _e	0.10 _e	0.01 _g
20	0.71 _{fg}	3.50 _e	2.26 _{de}	0.63 _{fg}
22	1.39 _f	8.57 _d	1.77 _{de}	1.30 _f
24	2.69 _e	17.57 _a	3.00 _d	3.22 _e
26	2.57 _e	13.29 _b	10.39 _{bc}	2.85 _e
28	9.24 _a	13.73 _b	14.58 _a	6.46 _d
30	5.36 _c	14.06 _b	12.50 _b	10.75 _a
32	3.99 _d	11.02 _c	8.86 _c	7.30 _{cd}
34	8.23 _{ab}	13.88 _b	8.74 _c	6.57 _d
36	8.96 _a	13.55 _b	10.70 _{bc}	6.77 _d
38	7.42 _b	10.18 _c	12.02 _{bc}	8.07 _c
40	9.00 _a	9.55 _{cd}	11.10 _{bc}	9.03 _b

ตารางที่ 8 (ต่อ)

จำนวนวัน	ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ด			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
หลังออกดอก	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
เฉลี่ย	2.98	6.79	4.81	3.15
เฉลี่ย ฤดูนาปี	3.90	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	4.89	
ฤดูนาปรัง	4.97	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	3.98	
LSD (0.01)	0.610		0.050	
CV. ฤดู	17.52 %	ระยะเวลาหลังออกดอก	13.29 %	
พันธุ์	15.97 %			

หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์เดียวกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 9 อัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ หลังออกดอก 50 % ของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 และพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และนาปรัง

จำนวนวัน หลังออกดอก	อัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า (มก./ต้น)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี.1		พันธุ์ ที.ซี.ซี.12	
	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
2	0.00 _e ^{1/}	0.00 _g ^{1/}	0.00 _e ^{1/}	0.00 _e ^{1/}
4	0.00 _e	0.00 _g	0.00 _e	0.00 _e
6	0.00 _e	0.00 _g	0.00 _e	0.00 _e
8	0.00 _e	0.00 _g	0.00 _e	0.00 _e
10	0.00 _e	0.00 _g	0.00 _e	0.00 _e
12	0.00 _e	0.00 _g	0.00 _e	0.00 _e
14	0.00 _e	0.00 _g	0.00 _e	0.00 _e
16	0.00 _e	0.00 _g	0.00 _e	0.00 _e
18	0.00 _e	0.00 _g	0.00 _e	0.00 _e
20	0.00 _e	42.80 _f	0.00 _e	0.00 _e
22	0.00 _e	46.60 _{ef}	0.00 _e	0.00 _e
24	55.40 _{bc}	57.60 _a	0.00 _e	19.57 _d
26	57.17 _b	41.93 _f	53.43 _b	66.57 _a
28	71.37 _d	48.57 _{cde}	64.70 _a	59.70 _b
30	36.20 _d	42.80 _f	63.73 _a	66.03 _a
32	50.13 _e	42.30 _f	45.53 _d	55.53 _{bc}
34	58.20 _b	45.80 _{ef}	52.80 _{bc}	54.80 _{bc}
36	54.00 _{bc}	52.97 _{bc}	51.93 _{bc}	51.27 _{bc}
38	53.77 _{bc}	55.13 _b	46.63 _{cd}	51.67 _e
40	52.90 _{bc}	50.80 _{bcd}	42.30 _d	52.60 _e

ตารางที่ 9 (ต่อ)

จำนวนวัน	อัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า (มก./ต้น)			
	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1		พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	
หลังออกดอก	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง	ฤดูนาปี	ฤดูนาปรัง
50 %				
เฉลี่ย	24.46	26.37	21.05	23.89
เฉลี่ย ฤดูนาปี	23.21 มก./ต้น	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1	26.50 มก./ต้น	
ฤดูนาปรัง	25.76 มก./ต้น	พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12	22.47 มก./ต้น	
LSD (0.05)	1.661		7.255	
CV. ฤดู	8.63 %	ระยะเวลาหลังออกดอก		18.14 %
พันธุ์	16.50 %			

หมายเหตุ 1/ ตัวอักษรในคอลัมน์เดียวกันที่ต่างกัน แสดงว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

พันธุ์ ที.ซี.ซี 12

ในฤดูหนาวปี ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดทุกระยะการเจริญของเมล็ดมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง นับตั้งแต่ในช่วงที่เมล็ดมีอายุ 2 ถึง 14 วันหลังออกดอก ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดเป็น 0.00 ในวันที่ 16 หลังจากออกดอก ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดเริ่มเพิ่มสูงขึ้นเป็น 0.13 เมื่อเมล็ดข้าวมีอายุได้ 16 วันหลังออกดอก และเพิ่มสูงสุดมีค่าเป็น 14.58 ขณะที่เมล็ดมีอายุสุกแก่ทางสรีรวิทยา คือ 28 วันหลังออกดอก จากนั้นดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดจะลดลงเรื่อย ๆ เมื่ออายุของเมล็ดมากขึ้นจนถึง 40 วันหลังออกดอก ในขณะที่อัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า มีค่าเป็น 0.00 มก. ต่อต้นตั้งแต่เมล็ดมีอายุ 2 ถึง 24 วัน เมื่อเมล็ดมีอายุได้ 26 วันหลังออกดอกเมล็ดข้าวเริ่มมีค่าอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าวัดได้ 53.43 มก. ต่อต้น โดยจะมีค่าสูงสุดเป็น 64.70 มก. ต่อต้น เมื่อเมล็ดข้าวมีอายุสุกแก่ทางสรีรวิทยาแล้ว คือ 28 วันหลังออกดอก และเมื่อเมล็ดมีอายุเพิ่มขึ้นหลังจากอายุสุกแก่ทางสรีรวิทยาแล้ว อัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้ามีค่าลดลง เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า ช่วงหลังระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยา จากวันที่ 30 ถึง 40 วัน มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง

ส่วนในฤดูหนาวปี เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี 12 มีดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดมีค่าเป็น 0.00 ตั้งแต่เมล็ดมีอายุ 2 ถึง 16 วันหลังออกดอก ต่อมาเมื่อเมล็ดมีอายุเพิ่มขึ้นเป็น 18 วันหลังออกดอกจึงสามารถวัดดัชนีความแข็งแรงได้โดยมีค่า 0.01 และค่อย ๆ เพิ่มขึ้นและจะสูงสุดที่อายุสุกแก่ทางสรีรวิทยา มี ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ด 10.75 เมื่อเมล็ดมีอายุ 30 วันหลังออกดอก หลังจากช่วงที่เมล็ดมีอายุสุกแก่ทางสรีรวิทยาแล้ว ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งเมื่อเมล็ดมีอายุได้ 40 วัน ดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดมีค่าลดลงเหลือเพียง 9.03 เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดในทุกช่วงระยะเวลาในการสร้างเมล็ด มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ตารางผนวกที่ 7) ในทำนองเดียวกันการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า

ในช่วงต้น ๆ ของการสร้างเมล็ดไม่สามารถวัดอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าได้ กระทั่งเมล็ดมีอายุได้ 24 วันหลังออกดอก อัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้ามีค่าเป็น 19.57 มก. ต่อต้น และจะมีค่าสูงสุด โดยมีค่า 66.57 และ 66.03 มก. ต่อต้นที่อายุ 26 และ 30 วัน หลังออกดอก หลังจากนั้น อัตราการเจริญของต้นกล้าจะลดลงเรื่อย ๆ จนมีค่า 52.60 มก. ต่อต้น ขณะที่เมล็ดมีอายุ 40 วันหลังออกดอก

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดกับความคุณภาพของเมล็ด

จากการศึกษาการพัฒนา การสะสมน้ำหนักแห้งและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ตารางที่ 10-21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการสะสมน้ำหนักแห้ง ขนาด และคุณภาพของเมล็ดให้ผล ดังนี้

พันธุ์ ที.ซี.ซี 1

จากตารางผนวกที่ 10 เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี 1 ฤดูนาปี แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการ การสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดกับความคุณภาพของเมล็ดพบว่าน้ำหนักแห้งของเมล็ดมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความงอกมากที่สุด ($r=0.84^{**}$) รองลงมาคือขนาดของเมล็ด (ความหนา ความกว้าง และ ความยาว) ก็มีผลต่อความงอกโดยมี $r=0.69^{**}$, 0.48^{**} และ 0.38^{**} ตามลำดับนอกจากนี้การสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ดยังมีอิทธิพลต่ออัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าการสะสมน้ำหนักแห้งมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้ามากกว่าขนาดเมล็ด ในขณะที่มีความสัมพันธ์กับความงอกและค่าดัชนีความแข็งแรงของเมล็ด

ในฤดูนาปรัง การสะสมน้ำหนักแห้งมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างใกล้ชิดกับความงอกและความแข็งแรงของเมล็ดข้าว จากตารางที่ 11, 13 และ 15 แสดงให้เห็นว่า

ระยะเวลาการพัฒนาเมล็ด (การสะสมน้ำหนักแห้ง และ ขนาดของเมล็ด) มีผลต่อการงอก โดยมี ค่า $r = 0.87^{**}$, 0.75^{**} , 0.59^{**} และ 0.39^{**} สำหรับ การสะสมน้ำหนักแห้ง ความหนา ความกว้าง และความยาวตามลำดับ ทั้งการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ดมีความสัมพันธ์กับค่าดัชนีความแข็งแรง และอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง เช่นเดียวกัน

พินิจ ที่.ซี.ซี 12

ความสัมพันธ์ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้ง กับความงอกมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันทั้งในฤดูนาปีและนาปรังแต่ในฤดูนาปีมีความสัมพันธ์ต่ำกว่านาปรัง พบว่าการสะสมน้ำหนักแห้งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของความงอกมากกว่าขนาดเมล็ด ในขณะที่ความแข็งแรงของเมล็ดมีความสัมพันธ์กับการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ด ในทางเดียวกัน โดยที่ การสะสมน้ำหนักแห้ง และความหนาของเมล็ดมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดมากกว่าความกว้าง และความยาว

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและ
ขนาดเมล็ดกับความงอกของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปี

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	ความงอก
น้ำหนักแห้ง					
ความยาว	0.601 **				
ความกว้าง	0.718 **	0.934 **			
ความหนา	0.917 **	0.833 **	0.916 **		
ความงอก	0.843 **	0.380 **	0.484 **	0.687 **	

หมายเหตุ ** แตกต่างจากศูนย์ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและ
ขนาดเมล็ดกับความงอกของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปรัง

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	ความงอก
น้ำหนักแห้ง					
ความยาว	0.602 **				
ความกว้าง	0.818 **	0.934 **			
ความหนา	0.946 **	0.778 **	0.936 **		
ความงอก	0.869 **	0.387 **	0.586 **	0.752 **	

หมายเหตุ ** แตกต่างจากศูนย์ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ดกับดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปี

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	ดัชนีความแข็งแรง
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.601 **				
ความกว้าง	0.718 **	0.934 **			
ความหนา	0.917 **	0.833 **	0.916 **		
ดัชนีความแข็งแรง	0.778 **	0.345 **	0.447 **	0.633 **	

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ดกับดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปี

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	ดัชนีความแข็งแรง
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.602 **				
ความกว้าง	0.818 **	0.938 **			
ความหนา	0.946 **	0.778 **	0.936 **		
ดัชนีความแข็งแรง	0.833 **	0.365 **	0.556 **	0.717 **	

หมายเหตุ ** แตกต่างจากศูนย์ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและ
ขนาดเมล็ดกับอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ฤดูนาปี

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	อัตราการเจริญ- เติบโตของต้นกล้า
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.601 **				
ความกว้าง	0.718 **	0.934 **			
ความหนา	0.917 **	0.833 **	0.916 **		
อัตราการเจริญ เติบโตของต้นกล้า	0.828 **	0.364 **	0.416 **	0.658 **	

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและ
ขนาดเมล็ดกับอัตราการเจริญเติบโตของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปรัง

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	อัตราการเจริญ- เติบโตของต้นกล้า
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.602 **				
ความกว้าง	0.818 **	0.938 **			
ความหนา	0.946 **	0.778 **	0.936 **		
อัตราการเจริญ เติบโตของต้นกล้า	0.813 **	0.355 *	0.540 **	0.704 **	

หมายเหตุ * , ** แตกต่างจากศูนย์ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และ 99 %

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ดกับความงอกของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	ความงอก
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.648 **				
ความกว้าง	0.724 **	0.984 **			
ความหนา	0.916 **	0.854 **	0.914 **		
ความงอก	0.076 ns	0.045 ns	0.036 ns	0.052 ns	

หมายเหตุ ns ไม่มีความแตกต่าง
** แตกต่างจากศูนย์ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ดกับความงอกของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	ความงอก
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.572 **				
ความกว้าง	0.756 **	0.945 **			
ความหนา	0.950 **	0.769 **	0.910 **		
ความงอก	0.700 **	0.277 *	0.397 **	0.599 **	

หมายเหตุ *, ** แตกต่างจากศูนย์ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และ 99 %

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ดกับดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี 12 ในฤดูนาปี

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	ดัชนีความแข็งแรง
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.648 **				
ความกว้าง	0.724 **	0.984 **			
ความหนา	0.916 **	0.854 **	0.914 **		
ดัชนีความแข็งแรง	0.706 **	0.328 **	0.387 **	0.559 **	

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและขนาดเมล็ดกับดัชนีความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปรัง

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	ดัชนีความแข็งแรง
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.572 **				
ความกว้าง	0.756 **	0.945 **			
ความหนา	0.950 **	0.769 **	0.910 **		
ดัชนีความแข็งแรง	0.690 **	0.274 *	0.386 **	0.580 **	

หมายเหตุ *, ** แตกต่างจากศูนย์ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและ
ขนาดเมล็ดกับอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี.12 ในฤดูนาปี

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	อัตราการเจริญ เติบโตของต้นกล้า
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.648 **				
ความกว้าง	0.724 **	0.984 **			
ความหนา	0.916 **	0.854 **	0.914 **		
อัตราการเจริญ เติบโตของต้นกล้า	0.637 **	0.294 *	0.348 **	0.502 **	

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ (Simple correlation) ระหว่างการสะสมน้ำหนักแห้งและ
ขนาดเมล็ดกับอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี 12 ในฤดูนาบรวง

	น้ำหนักเมล็ด	ความยาว	ความกว้าง	ความหนา	อัตราการเจริญ เติบโตของต้นกล้า
น้ำหนักเมล็ด					
ความยาว	0.572 **				
ความกว้าง	0.756 **	0.945 **			
ความหนา	0.950 **	0.769 **	0.910 **		
อัตราการเจริญ เติบโตของต้นกล้า	0.676 **	0.265 *	0.382 **	0.576 **	

หมายเหตุ ** แตกต่างจากศูนย์ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และ 99 %

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการศึกษาการพัฒนาการของเมล็ดในแต่ละช่วงอายุนับตั้งแต่ 2 ถึง 40 วัน หลังออกดอก ของเมล็ดข้าวเจ้าปนในกากพันธุ์ ที่ ซี.ซี. 1 และ ที่ ซี.ซี. 12 ในฤดูนาปี และ นาปรัง ในช่วงเริ่มแรกของการพัฒนาเมล็ดข้าวเจ้าปนในกากมีความชื้นสูง เนื่องจากเมล็ดเริ่มมีการสะสมแป้งในระยะนี้ ปริมาณน้ำในเมล็ดมีอยู่มากและจะลดลงในเวลาต่อมาเมื่อเมล็ดมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น เนื่องจากแป้งในเมล็ดเริ่มมีการจับตัวกับชั้นและแป้งชั้นโดยจะมีการระเหยน้ำออกจากเมล็ด จนถึงช่วงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดข้าวจะมีการสะสมอาหารสูงสุดปริมาณความชื้นในเมล็ด ลดลงเหลือ 28.37 % และ 22.57 % ในฤดูนาปีและนาปรังของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที่ ซี.ซี. 1 ส่วนพันธุ์ ที่ ซี.ซี. 12 มีความชื้นในเมล็ดเป็น 31.17 % ในฤดูนาปีและ 23.10 % ในฤดูนาปรัง ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับงานทดลอง Kudo et al. (1984) ที่พบว่า ณ ระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยา ของเมล็ดข้าวเจ้าปนในกากพันธุ์ Hatsuboshi, Koshihikari และ Nipponbare ความชื้นของเมล็ดอยู่ในช่วง 23-25 % ในการทดลองครั้งนี้ ความชื้นของเมล็ด ณ อายุสุกแก่ทางสรีรวิทยา ในฤดูนาปี สูงกว่าฤดูนาปรังทั้งพันธุ์ ที่ ซี.ซี. 1 และ พันธุ์ ที่ ซี.ซี. 12 เนื่องจากในช่วงระยะเวลาในการสุกแก่ของเมล็ดในฤดูนาปีความชื้นสัมพัทธ์อากาศเฉลี่ยในเดือนตุลาคม 76.5 % ส่วนฤดูนาปรังช่วงระยะสุกแก่ของเมล็ดตรงกับช่วงเดือนเมษายน ความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศต่ำกว่าคือ เท่ากับ 56.3 % ซึ่งความชื้นสัมพัทธ์ในเวลาดังกล่าว มีบทบาทอย่างมากกับความชื้นของเมล็ดโดยที่เมล็ดจะถ่ายเทความชื้นจากตัวเองไปสู่บรรยากาศได้ดีในฤดูนาปรัง เพราะอากาศขณะนั้นแห้งจนความชื้นของเมล็ดถึงสมดุลกับความชื้นของสภาพบรรยากาศ ทำให้ความชื้นของเมล็ดในฤดูนาปรังต่ำกว่าฤดูนาปีในทางตรงกันข้ามกับรายงานของ Nangju and De Datta (1970) กล่าวว่าความชื้นของเมล็ดเมื่ออายุสุกแก่ในฤดูนาปรังต่ำกว่า ฤดูนาปี จากงานทดลองของ Hesse (1986) พบว่า ข้าว *Oryza sativa* L. cv. IAC-47 ในช่วงที่เมล็ดมีอายุอยู่ในช่วง 30-40 วันหลังออกดอก เมล็ดข้าวมีความชื้น 15-20 % โดยมีน้ำหนักเมล็ดเท่ากับ 32 กรัม ส่วนข้าวไรพันธุ์ข้าวขาวมี

อายุสุกแก่ทางสรีรวิทยา 55 วันหลังออกดอก ความชื้นของเมล็ดขณะนั้น 16.09 % (Prakobboon, 1984) ส่วนข้าวไร่พันธุ์ ชิวแม่จัน ศึกษาโดยวิวัฒน์ (2529) พบว่าเมล็ดข้าว มีอายุแก่ทางสรีรวิทยา เมื่อเมล็ดข้าวมีอายุ 28 วันหลังออกดอกเมล็ดมีความชื้น 25.92 % ซึ่งเป็นช่วงที่เมล็ดพันธุ์มีคุณภาพสูงสุด เมื่อพ้นระยะนี้ไปแล้วเมล็ดพันธุ์จะเสื่อมคุณภาพเนื่องจาก เมล็ดไม่มีการสะสมอาหารเพิ่มขึ้น แต่ยังคงมีการหายใจจึงมีการเผาผลาญอาหารที่เก็บสะสมไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีการเก็บเกี่ยวขณะมีความชื้นสูง และไม่มีการลดที่ถูวิธีจะทำให้ ความชื้นภายในกองเมล็ดสูงเร่งให้มีการหายใจของเมล็ดเพิ่มขึ้น เมล็ดจะยิ่งเสื่อมคุณภาพ เร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ความชื้นของเมล็ดแล้วปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเสื่อมคุณภาพของเมล็ดยัง ขึ้นกับสภาพแวดล้อมภายในแปลง เช่น อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศ การปล่อย เมล็ดทิ้งไว้ในแปลงความแข็งแรง และความงอกของเมล็ดจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งสองพันธุ์ และ 2 ฤดูปลูก ดังนั้นเพื่อให้การผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีควรเก็บ ณ ระยะ สุกแก่ทางสรีรวิทยา โดยมีการลดความชื้นอย่างถูวิธี จนเมล็ดมีความชื้นอยู่ในระดับที่ปลอดภัยในการเก็บรักษา (จวงจันทร์, 2529)

ในการสะสมน้ำหนักแห้งของเมล็ด การปลูกข้าวจาโปนในฤดูนาปรังเมล็ดข้าว มีการสะสมน้ำหนักแห้งมากกว่าการปลูกข้าวในฤดูนาปี และพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 เมล็ดมีน้ำหนัก มากกว่าพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 แต่พันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ใช้เวลานั้นกว่าในการพัฒนาเมล็ดในฤดูนาปรัง ในช่วงสุกแก่ทางสรีรวิทยา เมล็ดข้าวทั้งสองพันธุ์มีขนาดใหญ่น้ำหนักสูงสุดตลอดจนมีคุณภาพของ เมล็ดดีที่สุด การที่ข้าวทั้งสองพันธุ์มีการแสดงถึงความสามารถในการมีปริมาณการสะสมน้ำหนัก แห้ง และระยะเวลาในการพัฒนาเมล็ดที่ต่างกันได้อธิบายไว้โดย Matsushima (1976) กล่าวว่า ลักษณะที่แตกต่างกันขององค์ประกอบผลผลิตของข้าวแต่ละจีโนไทป์มีผลมาจากทั้งพันธุ์ กรรม และปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ซึ่งอัตราการสะสมน้ำหนักแห้งของเมล็ดมีความสัมพันธ์ใน ทางบวกอย่างสูงกับน้ำหนักเมล็ด ในส่วนที่แสดงถึงศักยภาพของการสะสมน้ำหนักเมล็ด ซึ่ง ขนาดเมล็ดมีความสำคัญต่ออัตราการสะสมน้ำหนักแห้งของเมล็ดนอกจากนี้ยังขึ้นกับจำนวนเมล็ด

ต่อรวม และความสามารถในการถ่ายเทอาหารเพื่อสะสมในเมล็ดขณะที่มีการสร้างเมล็ด นอกจากนี้ Matsushima (1966) ได้กล่าวว่าปัจจัยในการควบคุมการสร้างน้ำหนักของเมล็ด คือ ขนาดของเปลือก จากการทดลองในครั้งนี้ พบว่า เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 มีขนาด ความยาว และความหนามากกว่าพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 แต่ความกว้างของเมล็ดโดยเฉลี่ยแล้วไม่ แตกต่างกันส่วนการที่น้ำหนักเมล็ดข้าวในฤดูนาปีสูงกว่าฤดูนาปีทั้งสองพันธุ์นั้น จากการ พิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างเมล็ด จากรายงานของ Yoshida and Hara (1976) พบว่า เมื่อปริมาณแสง เพิ่มขึ้นจะทำให้เมล็ดข้าวมีอัตราการสะสมน้ำหนักเมล็ดได้มากขึ้นและจะมี ช่วงเวลาในการสะสมน้ำหนักแห้งสั้นลง ในการทดลองครั้งนี้พบว่าปริมาณแสงในฤดูนาปีมี ชั่วโมงแสงยาวกว่าในฤดูนาปี

จากการทดลองครั้งนี้ ในช่วงระยะการพัฒนามของเมล็ดที่อายุ 2 วันหลังออกดอก พบว่า ขนาดของเมล็ดเล็กมากจนไม่สามารถวัดขนาดได้ จากรายงานของ Chandraratna (1964) กล่าวว่า เอ็นโดสเปิร์มมีการแบ่ง เซลล์ของนิวเคลียสหลังจากการปฏิสนธิใช้เวลา 3-10 ชั่วโมงหลังจากนั้นจึงจะเพิ่มจำนวนเซลล์ภายใน 24 ชั่วโมง ภายในวันที่ 3 จะเริ่มเห็นว่ามี การเพิ่มขนาดของเอ็นโดสเปิร์มในทางส่วนหลังก่อน โดยจะเห็นการสะสมแบ่งและขนาดของ เอ็นโดสเปิร์มเพิ่มขึ้น ส่วนต้นอ่อนใช้เวลาในการพัฒนาตั้งแต่ 1 ถึง 25 วันจึงจะสมบูรณ์ การ พัฒนขนาดของเมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 ในฤดูนาปีและนาปีมีความแตกต่างกันเล็กน้อยใน การใช้เวลาในการพัฒนาความยาว ฤดูนาปีใช้เวลาเพียง 10 วัน ของการพัฒนาความ ยาว ส่วนฤดูนาปี ใช้เวลาถึง 16 วันหลังออกดอก ส่วนความกว้าง และความหนาจะใช้เวลา ในการพัฒนาพร้อม ๆ กัน โดยใช้เวลา 20 วันหลังออกดอก ซึ่งช้ากว่าฤดูนาปี 2 วันโดย ที่นาปีใช้เวลาเพียง 18 วัน ในการพัฒนาความกว้างและความหนา สังเกตได้ว่าฤดูนาปี การพัฒนาขนาดของเมล็ดเกิดขึ้นเร็วกว่าฤดูนาปี ส่วนการเปลี่ยนแปลงขนาดของเมล็ดข้าว พันธุ์ ที.ซี.ซี. 12 มีลักษณะคล้ายคลึงกับพันธุ์ ที.ซี.ซี. 1 คือ ในฤดูนาปี การพัฒนาความ ยาวของเมล็ดใช้เวลา 12 วัน ส่วนความกว้างและความหนา ใช้เวลาในการพัฒนาเริ่มคงที่

ในช่วงอายุของเมล็ด 12 และ 15 วันตามลำดับ สำหรับความยาวของเมล็ดพัฒนาได้เร็วขึ้น ในฤดูนาปรังใช้เวลาเพียง 6 วันหลังออกดอก ส่วน ความกว้างและความหนาใช้เวลาพัฒนา กว้างเคียงกับฤดูนาปีใช้เวลา 16 วันหลังออกดอกในการพัฒนาความกว้างส่วนความหนามีเวลา ในการพัฒนาเท่ากัน ฤดูนาปีเท่ากับ 18 วันหลังออกดอก การพัฒนาขนาดของเมล็ดข้าวทั้งสอง พันธุ์ และสองฤดูปลูก สอดคล้องกับรายงานของ Hoshikawa (1973) ที่กล่าวว่าหลังการ ปฏิสนธิเมล็ดข้าวมีการพัฒนาในด้านความยาวเร็วกว่าด้านขวางโดยใช้เวลาในการพัฒนาความ ยาว 4 วันหลังออกดอก สำหรับความกว้าง และ ความหนาใช้เวลาประมาณ 14 และ 21 วันหลังออกดอก จากการพัฒนาขนาดของเมล็ด Grist (1983) กล่าวว่าในช่วง 6-14 วัน หลังออกดอก เมล็ดข้าวจะสิ้นสุดการแบ่งเซลล์ของเอ็นโดสเปิร์มต่อจากนั้นเมล็ดจึงมีการขยาย ขนาดทางด้านความกว้างและความหนา โดยที่เมล็ดข้าวจะมีขนาดใหญ่ที่สุดเมื่อเมล็ดข้าวมีอายุ สุกแก่ทางสรีรวิทยา หลังจากนั้นขนาดเมล็ดจะลดลงเนื่องจาก การที่ความชื้นในเมล็ดลดลงเมื่อ เมล็ดมีอายุ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีผลมาจากเมล็ดมีการนำอาหารที่สะสมไว้มาใช้ในการหายใจ เพื่อนำพลังงานมาใช้ในการดำรงชีวิต

จากการใช้กระดาษเทียบสี Munsell color charts เปรียบเทียบสีของเมล็ด ข้าวเมล็ดข้าวในช่วงต้นของการสร้างเมล็ด สีของเปลือกเป็นสีเขียว จนกระทั่งเริ่มเปลี่ยน สีในช่วงกลาง และปลายของการสร้างเมล็ดโดยเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลืองการเปลี่ยนสี ของเมล็ดข้าว ทั้ง พันธุ์ ที่. ซี. ซี. 1 และที่. ซี. ซี. 12 มีการเปลี่ยนแปลงในระดับช่วงสีในแต่ละ ช่วงเวลาไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในช่วง สุกแก่ทางสรีรวิทยา สีของเปลือกเมล็ดข้าวมีสี ในระดับ 2.8 GY 8/8 ทั้ง 2 ฤดู ซึ่งสุทัศน์ (2533) กล่าวว่า ระยะที่ข้าวสุกสีของเปลือก เมล็ดข้าวเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลืองอมเขียว เรียกว่าระยะพลับพลึงเป็น ระยะสุกแก่ทาง สรีรวิทยาเช่นเดียวกับการทดลองในประเทศญี่ปุ่นโดย Kudo et al., (1985) ที่พบว่าสภาพ เมล็ดที่สุกแก่ที่จะเก็บเกี่ยวได้ ของข้าวจาโบนิเก่า พันธุ์ Hatushoshi, koshihikari และ Nipponbare คือเมล็ดภายในรวงเป็นสีเหลือง 85%-90%การใช้สีเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่า

เมล็ดถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาแล้ว ในถั่วเหลืองเกิดขึ้นขณะที่เมล็ดเริ่มเปลี่ยนจากสีเขียว เป็นสีเหลือง (Pascal and Kent, 1981)

เมล็ดข้าวพันธุ์ ที.ซี.ซี 1 และ ที.ซี.ซี 12 ในฤดูนาปี , นาปรัง เริ่มงอกได้ เมื่อเมล็ดข้าวมีอายุ 12, 6 และ 14, 16 วันหลังออกดอกตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับรายงาน ของ Chang (1983) ที่กล่าวว่าเมล็ดข้าวจาบนิวก้าพันธุ์ Tainung 62 มีการเปลี่ยนแปลง ความงอกให้เห็นอย่างเด่นชัดเมื่อเมล็ดมีอายุได้ 8-13 วันหลังออกดอก จากผลการทดลองใน ครั้งนี้เมล็ดข้าวพันธุ์ที.ซี.ซี. 1 มีความงอกสูงกว่าพันธุ์ที.ซี.ซี. 12 ซึ่งเมล็ดมีความพักตัว มากแม้ว่าจะได้ผ่านการทำลายการพักตัวโดยสารละลายเอธิลีนไคลโรไฮดริน แล้วก็ตาม ส่วน ในฤดูนาปรังเมล็ดงอกได้เร็วกว่าฤดูนาปีอาจเป็นผลเนื่องจากการพักตัวของเมล็ด ซึ่งใน สภาพแวดล้อมปรกติการพักตัวของเมล็ดข้าวจะมี multigenic เป็นตัวควบคุมให้เกิดการพัก ตัวเช่นเดียวกับการรายงานของ IRRI (1988) กล่าวว่า ในส่วนของเปลือก และเยื่อหุ้ม เมล็ดจะมีบทบาทสำคัญในการเกิดการพักตัวของเมล็ด และยังพบว่ามีปริมาณของเอ็นไซม์เพอ ร็อกซิเดสมากและเอ็นไซม์อะมัยเลสน้อยในเมล็ดที่พักตัวเมื่อเทียบกับเมล็ดที่ไม่พักตัว นอกจากนี้ ความยาวนาน และความมากน้อยของการพักตัวของเมล็ดยังขึ้นกับสภาพแวดล้อม ซึ่ง Jennings et al. (1979) รายงานว่าในขณะที่กำลังมีการสร้างเมล็ดในสภาพแวดล้อมที่มี แสงแดดจัด และความชื้นสัมพัทธ์ต่ำเมล็ดข้าวจะมีการพักตัวน้อยกว่าขณะที่มีความชื้นสัมพัทธ์สูง กว่า และถ้าเมล็ดข้าวจะมีระดับการพักตัวสูงขึ้นถ้าเมล็ดข้าวถูกฝนช่วงที่เมล็ดกำลังสุกแก่ สำหรับพันธุ์ที.ซี.ซี 12 แม้ว่าจะแก้การพักตัวโดยการแช่ในสารเอธิลีนไคลโรไฮดรินแล้ว แต่ เมล็ดข้าวยังคงมีความงอกน้อยอยู่จากรายงานของ IRRI (1988) กล่าวว่า การแก้การพักตัว ที่สามารถทำลายการพักตัวของเมล็ดข้าวได้ผลดี คือ การเอาเยื่อหุ้มเมล็ดออกหรือเก็บเมล็ด ไว้ในสภาพที่มีความชื้นสัมพัทธ์ 100 % และมีอุณหภูมิ 43°C เป็นเวลา 3 วัน สำหรับเมล็ด ข้าวที่มีการพักตัวมากในการทดลองครั้งนี้ได้ใช้วิธีการแก้การพักตัวดังกล่าว เนื่องจากรายงานของ Chandraratna (1964) กล่าวว่าข้าวจาบนิวก้าไม่ค่อยมีการพักตัวเหมือนข้าว

อินดิโก้ จากผลการทดลอง เมื่อเมล็ดมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเมล็ดมีความงอกสูงขึ้น ในขณะที่เมล็ดถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดข้าว พันธุ์ ที.ซี.ซี.1 มีความงอกสูงสุด ทั้งในฤดูนาปี และฤดูนาปรังเช่นเดียวกับ Larindo and Kandakai (1982) กล่าวว่าควรที่เก็บเกี่ยวข้าวในช่วงที่เมล็ดข้าวถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยา ถ้าเก็บเกี่ยวช้ากว่านี้เมล็ดจะเสื่อมโดยความงอกจะลดลง

การวัดความแข็งแรงของเมล็ด โดยใช้วิธี วัดตรงกับความแข็งแรงของเมล็ด และ อัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า จากการทดลองในครั้งนี้การวัดอัตราการเจริญของต้นกล้าในช่วงแรก ๆ มีค่าเป็นศูนย์ เนื่องจาก ในวิธีการวัดอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าต้องนับจำนวนต้นอ่อนปกติ ที่งอกเมื่อเพาะเมล็ดได้ 7 วัน เมล็ดข้าวจาบบนีก้าทั้งสองพันธุ์สามารถงอกได้ช้าโดยใช้เวลานานกว่า 7 วันจึงสามารถตรวจสอบความแข็งแรงของเมล็ดได้เพียงค่าดัชนีความแข็งแรง ต่อมาภายหลังเมื่อเมล็ดได้ถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดข้าวสามารถงอกได้เร็วขึ้น สามารถวัดอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าได้ใกล้เคียงกับการหาความแข็งแรงของเมล็ด โดยใช้วิธีวัดอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้า โดย Rajanna และ Andrew (1968) พบว่า ความแข็งแรงของเมล็ดค่อย ๆ เพิ่มขึ้นหลังดอกบาน จนสูงสุดเมื่อระยะ 29 ถึง 31 วันหลังออกดอกซึ่งเป็นระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาของข้าว และจะค่อย ๆ ลดลง ภายหลังจากระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาแล้วสำหรับพันธุ์ ที.ซี.ซี.1 ในฤดูนาปี เริ่มวัดได้เมื่อเมล็ดมีอายุ 24 วันหลังออกดอก ส่วนฤดูนาปรังสามารถวัดได้เร็วกว่าคือ เมล็ดใช้เวลาในการพัฒนา 20 วันหลังออกดอกจึงสามารถวัดอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าได้ ณ ที่จุดสุกแก่ทางสรีรวิทยา ทั้งค่าดัชนีความแข็งแรง และอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าจะมีค่าสูงสุด เช่นเดียวกับพันธุ์ ที.ซี.ซี.12 ทั้ง 2 ฤดูปลูก ซึ่งความแข็งแรงของเมล็ดนี้เกิดขึ้นช้ากว่าความงอกของเมล็ด (จวงจันท์, 2529) การเกิดลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นสอดคล้องกับงานทดลองของ Prakobboon (1984) ในข้าวไร่พันธุ์ ข้าวขาว ที่ระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยา เมล็ดจะมีความแข็งแรงของเมล็ดสูงสุด Austin (1972) ได้กล่าวว่าการเก็บเกี่ยวเมล็ด

พืชในระยะสุกแก่ตามสรีรวิทยามีความสำคัญต่อการได้เมล็ดพันธุ์ที่มีความแข็งแรงสูง

การเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ด มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ในด้านความงอก ดัชนีความแข็งแรง และอัตราการเจริญเติบโตของต้นกล้าทั้งฤดูนาปีและฤดูนาปรัง สำหรับพันธุ์ ที.ซี.ซี 1 และ ที.ซี.ซี. 12 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในลักษณะความสัมพันธ์ของการพัฒนาการสะสม น้ำหนักแห้งกับคุณภาพของเมล็ดซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการสะสม น้ำหนักแห้ง และ คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ จากการทดลองของ Chang (1983) พบว่าน้ำหนักเมล็ดและความงอก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ สำหรับในการทดลองนี้พบว่าน้ำหนักแห้ง 100 เมล็ดเพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเพิ่มขึ้นของความหนาของเมล็ดมากกว่า การเปลี่ยนแปลงของความกว้าง และ ความยาวของเมล็ด ทั้งพันธุ์ ที.ซี.ซี 1 และพันธุ์ ที.ซี.ซี 12 จากทั้ง 2 ฤดูคือ ฤดูนาปี และฤดูนาปรัง และความหนาของเมล็ดจะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของเมล็ดมากกว่า ความกว้าง และความยาวมีการใช้ระยะเวลาในการพัฒนาเมล็ดด้านความหนาช้ากว่าความกว้าง และความยาวจนถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาเมล็ดจะมีขนาดโตเต็มที่ ซึ่งจากการรายงานของ Lai และ Tai, (1982) กล่าวไว้ว่าการพัฒนาน้ำหนักของเมล็ดจะเพิ่มขึ้น ในช่วง 4 อาทิตย์หลังจากออกดอกในข้าวทุกพันธุ์เคยมีการเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักของเมล็ดจะมีความสัมพันธ์กับความหนาของเมล็ด การพัฒนาความยาวและความกว้างของเมล็ดใช้เวลาในช่วงของการพัฒนาเมล็ดในช่วงแรก ๆ ดังรายงานของ Hoshikawa, (1973) ที่กล่าวว่าเมล็ดข้าวมีการพัฒนาความยาวใช้เวลา 4 วันหลังออกดอก ส่วนความกว้างและ ความหนา ใช้เวลา 14 และ 21 วันหลังออกดอก ตามลำดับจากการที่ Grist (1983) ได้อธิบายไว้ว่า เมื่อเมล็ดมีอายุสุกแก่ทางสรีรวิทยา เมล็ดข้าวจะมี ขนาดความกว้าง ความหนาและน้ำหนักเมล็ดมากที่สุด

ในการวิเคราะห์หาปริมาณอะมัยเลสในเมล็ดข้าวกล้อง ต้องกระเทาะเปลือกหุ้มเมล็ดออกก่อนช่วงก่อนที่เมล็ดมีอายุก่อน 20 วันหลังออกดอก เมล็ดข้าวอ่อนและเปราะมากทำ

าให้การกระเทาะเมล็ดข้าวกล้องมีเปลือกบนออกมามาก จึงเริ่มการวิเคราะห์ตั้งแต่ช่วงอายุได้ 20 วันหลังออกดอกเป็นต้นไป จากการทดลองในฤดูนาปีปริมาณอะมิยโลสในเมล็ดของข้าวทั้งสองพันธุ์ไม่มีความแตกต่างกันสำหรับทุกช่วงอายุตั้งแต่ 20 ถึง 40 วัน ส่วนในฤดูนาปรังปริมาณอะมิยโลสในเมล็ดสูงสุดในช่วงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยา จากรายงานของ Matsuda and Chonan(1985)อ้างโดย Juliano กล่าวว่าเมล็ดข้าวพันธุ์ โคชิชิกาจิ ซึ่งเป็นข้าวจาโปนิก้ามีการพัฒนาการสะสมแป้ง ในส่วนท้องใช้เวลา 20 วันหลังออกดอกส่วนการสะสมแป้งตามทางยาวและส่วนหลังจะเกิดขึ้นสมบูรณ์ในวันที่ 25 และ 30 หลังจากออกดอก ขณะที่เมล็ดถึงระยะสุกแก่ทางสรีรวิทยาปริมาณแป้งในเมล็ดจะคงที่ จากผลการทดลองเมล็ดข้าวพันธุ์ที่ ซี. ซี. 1 มีการสะสมอะมิยโลสในเมล็ด ในฤดูนาปี มีแนวโน้มต่ำกว่าฤดูนาปรัง ซึ่งจากการทดลองของ Yoshida and Hara (1976) ได้พบว่าการที่ปริมาณ และความเข้มแสงเพิ่มขึ้นจะทำให้เมล็ดมีการสร้างอาหารและสะสมน้ำหนักแห้งได้มากขึ้น จากตารางผนวกที่ 23 จะเห็นได้ว่า ความยาววันและความเข้มแสงสูงในช่วงเดือนเมษายนนานกว่าเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่กำลังสร้างเมล็ด